

SLIA UNIVER

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چرا این سخن را می گوید

کاشعاشین زینت مبین مضایع غلامدوست

اولاد تا کنین مشتمل بر حالات خیر و شر است و اینها سلاسل

علیه ابتدای وقوع خروج انبیا که الهام و وحی الهی

بيت الطهاره عبد بن انا فكاك بكاء على الجليل المصطفى

البَيْلِ الْمُسْتَفْرَقِ فِي بَحَارِ حَمْدِ اللَّهِ أَمَّا أَيْشِي عَلَى

نجلای عیسیٰ السلام و المسلمین الحاج شیخ

عبد الحسین الطهرانی علی الله تعالیٰ

وعومر بن عبد الله بن الخطاب بن فضالة وادباء طال

و از این پس در هر کما فی نقاشی از جبریل علیه السلام

وانتم هذا قبره الى الله وارجوا الشفاعه ابن رسول الله

بَطِيشْ كَرْدَمِ وَاَنَا الْعَبْدُ الْفَقِيرُ إِلَى اللَّهِ الْغَنِيُّ الْوَفِيُّ إِلَى الْمَلِكِ

المناجاة

البركة

۲۲۲

معراج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خدا بخش بر بخت عجل الله فرجهما

الای پیک رفرف سیر غایب	که باشی شاه غایب توحید
گذر کن سنوان اقدوس خیر	که باشی نامان خضر جزیره
بگو مشت کلی الوده بر خون	همی گوید کدای تمثال بیخون
روان بود که با مثل تو جفت	ز این آء زمان جویم حاجت
الای خاتم شاهان بر حق	خلیفه حق بحق داری سنج
الای شهسوار ملک هست	الای داور بالاد و پست
الای ملک کل ممالک	الای همتا هر چه ملک
الای تاج پیمبر	الای حامل تیغ و دیکر
الای مؤمن غریب دلها	الای فرمان آت کلها

خطاب حضرت مجتهد

۳

وجودت واجب غایب نیست	الای منفرد از آفرینش
که شد کونین از بود تو آباد	الای علت غائی ایجاد
توئی فرمانده از همه تا بهما	الای صاحب امر الهی
رسول و قیمن اندر زمانه	الای بنده خاص یکانه
قدرت بر قدر خاکی بر درو	قتضا فرمان پذیر در بر تو
که از امرت قلم کمریده نشو	توئی ان والی یکمای بر حق
توئی کمره نشین کبریا	توئی سر لوح دیوان خدا
توئی خورشید افلاک مرآت	توئی شمع شبستان نبوت
توئی مفتاح هر شکل زهرا	توئی طفل و جو عشق بابا
ارسطا این بقراط و فالتو	بگو عشقت ای سرکش مجنون
تو را زید چنین قدرت نمائی	توئی کفر کشر از خون خدا
توئی عالم ضمیر را کما	توئی قائم با حکام الهی
تو بخشید تطق بر زبانها	توئی واقف ز سر بهاها
که نور اندر گیاهستان میفکن	نشانید خواست از خردش
ببارای بر بار آورده اند از	نباید گفت با بر که مبار
مکن محروم از انعام عامت	الای اور ملک کرامت

در نهایت خلاق عالم

۴

بشام تار و اندر روز روشن	مرا این یک حاجتم را بدست
بدرگاه جلالت این عرض	که فرض آمد مراد و هر فرض
الا ای شهسور ملک توحید	مکن ما را ز لطف خویش فرید
در نهایت خلاق و در عالم جلالت	
که از عشق آفرید عالم چند	سپهرین نامم فرام آن خداوند
بحر فی نظم این کون مکان	خداوند کبر بجنبند جان
کواه و جدا و ممکنات است	بدست قدرتش قوت حیوانات
بهاران را نوا و برک داده	بفصل و بحراج مرگ داده
بکمره ان غرا و ان بهار و غرت	دهد در سالکان را فرج و حجت
شهان را زینت کتی خاندان	همسکین لباس و نفوس
بکارش صحت چون چراغ نیست	خرد را که ز این فاجران نیست
مکرر گفت ربه ما عرفان	شرد دنیا و دین سلطان اولاد
فی المناجات	
فرز کشتن شمر بر تو	الهی جرم از اجرام کسرا
هوس فرمان روا نفس بود	هوای غالب مد عقل غلبه
دل اندر چنگ شیطان است	تن از بار معاصی کشته رنج

فِي نَفْتِ الرَّسُولِ

٥

سرا ز سپهری فرمان دار	کدو کشک ماند بر سر دار
الهی نبودم ز هیچ سوئی	بد رکاهت ندارم آب و روی
شد از خاطر افکار تدبیر	ز نادانی و کماهی و تقصیر
همی ترسم که در روز بلاخیز	کند نیک از عذاب آتش تیز
الهی روشم کن قلب را بیدار	ز خویشم دور کن باخیز و زید
بدنیا و بعقبی هر چه بدینم	نزدینم جز تو پس نعم المعینم

فِي نَفْتِ الرَّسُولِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دلا باز کند با صدقمت	بندر آستان شاه بطحا
مهد اسم عظم منبع جود	که از او هر وجود هست
صغی و نوح و ابرهیم و موسی	ذبیح و حشم الله و مسیحا
رسولان خدای فردا دور	طغیان آت او هستند بکس
نبی الرحمة خراود در دوعالم	نباشد هست این دعوی مسلم
در آن روز که بکرت داد و ستد	جز او نبی غیر او را در نیست
شهی که فرط جاه و عز و نفعت	بدشت انداختی مهر بنوخت
شیکتم ز این خداوند خداوند	میدانم چه باشد هر چه هست

فِي مَنْقِبَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ

فَمَقَاتِلُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ

ع

مکر آنکس که باشد جانشینش	نباشد در عالم قریش
خدا را در صفات انقهر	علی سلطان دین نفس پیمبر
خدا را دست و چشم و گوش و پا	بنور ابن عم و پشت و بازو
شهی در ای ملک کبریا	امیر در لباس پارسا
یکی از بندگان عقل فعال	بود هاد که هرگز گشته رضا
شهر مردان عالم شیرین دان	خداوند نمند تیغ میدان
یداللهی نیکین خافه و است	دم صبح ولایت از دم او است
شریکم با قلم در روستا	من و تهریزت شرکاء
که ای شورید مجبور شدی	شبی دل با من آغازید غوغا
مرحوم خورشید که نیست	تو را چون حاصل از این نیک
همانا غافل از روز شمار	گذشت عمر در بهر کار
نه آرام و نه اسایش نه راحت	نه استقرار در نه فراغت
نه بر پا داشتی حق استیا	نه خود بشنختی ناحق شنای
بمن کو معنی جبال و طحیست	تو را مقصود از این فرج و حین
ندانند خود را سایش سخن را	بیا بلای چهره میداند وطن را
بخون آلوده این فشت کل من	عرض از معرفت با فی دل من

فَضْلُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ

۷

خرد را پاکشید اندر این کار	شکایت بردمش از دل بناچار
که دل آتش فکند در وجودم	همی سوختم هویدا نیست دوزم
کمی خواهد وطن از بهر آرام	کمی شیدا شو بهر دل آرام
کمی تفریق عشق و عقل خواهد	کمی سربعین و نقل خواهد
علاجی کن سر سودایم را	دل دیوانه هر جا ایام را
نفس را چون نسیم صبحگاه	نمایان شد سپیدان سیاه
سرافرمود عقل و رواندیش	که ای بیچاره که کشت از خوش
با آنجائی که جان بگرفت ما و	وطن را دان یقین باشد از آنجا
پس آنکه گفت کای شیداناکا	کمال عقل و عشق و امید نام
شدا از این داو و دل درین کار	ز خیر کرد دست و پای خود کرد
زبان از گفتن کو کردید الکن	ببست از گفتن ذوق و بیان
چو سر گردانیم کردید حاصل	سروش غنیمت حال کرد مشکل
وطن بنمود با صل و شوق	حدیث عقل و عشق و کرم تحقیق
در معنی در این هنگام استفت	بگوش دل طعنان این سخن گفت
فقطا خلق میدان زبانت	تماشا دل اندر لامکان
وطن مهر علی باشد مسلم	هر جا که خواهی باش غم

داستان امریز معایه

۸

بود عقل اولین مخلوق معبود	که از ایجاد عالم انوار مستقصد
و کمر خواهی شوی از عشق آگاه	ملو و داد است شاهستانگان
زده بر عرش حق از عشق طوطا	رخون خویشان نقش انالقی
بنای عقل را ویران کرده	فر از عرش یزدان خانه کرده
اگر عشق بجایم هست این	خطا کفتم که خو عشق آفرین
نوا و عشق اند خافین	نکین خاتمه خاتمه حسین
الا ای عشق بی پروا جان با	که نبود لامکان را جز تو شهید
غم جان با نیت را بی کم و بیش	رقم کردم رخون دیده خویش
که فردا چون برافراز علم را	شفا عتکر شو جمع امم را
شود این دفتر با فر براتم	دهد از انشد و ذبح نجاتم
ولا آغاز کن این داستان را	بنظم آور حدیث داستان
نواله زن بجانوی کج و مکت	با هنک حسین از زره راست

معایه

آغاز داستان امریز معایه و خلافت پیران اف

چو شد پورا بوسنیانا پاک	سو آتش روان از روز رها
چو آتش دیدد رقیب بد بخت	شدار اهل من نزدیک آرزو سخت
شدار لوٹ و جویا کچون خا	بجا او میکن شد پورنا پاک

وَحَلَا قَتِيلًا يَازَايَا

4

ندید او پادشاهی و مقابل	نزد او آمدی و در مقابل
چو خود را دیدی مرا شو لشکر	نبرد او در باخلاق داوود
چو اندر خون نردان بجزا کرد	ز نخلت سر نیزافکنند و
قضا طرح شد طغیان تو	قدرها و جیح آمد مهند
فلک تابوده این بد تو را کا	که کین جوئے زال الله اطهار
ببخون بت پرستان ستمگر	کشته کیفر ز اولاد پیمبر
سرسرا الله و فرزند رحمت	بریت با هزاران رفیع و جت
جراز نور معاوی ز ناراد	که فرمود سپهر امان آباد
مشو غره که کارم مگر و کینا	که سازند تو خیرا اگرینا
یک از جمال ظلم و جور و کین	ولید عتبه بودند مردینه
که در عهد معاوی و بو عامل	بعض خورشید کفر بود کامل
بدوران یزید آن کفر مطلق	نشد مغرول آن بیکان از حق
نوشت از بهر آن مرد و کافر	ستابعت ز انصار و مهاجر
خصوص از سر و کار اقامت	حسین ان شایر نایان جنت
اگر کرد تا طاعت شادی بود	دگر ما را نباشد هیچ مقصود
و کز نزار قتلش بر دار آن سر	که بود ز بندت و شش پیمبر

داستان امریکا معایه

۱۰

بنزدی میفرستش در برین	کوان بی سرتن ماند من
ولید عتب چون دیدان رقم	بر خود خواند مروان حکم را
سخن بایکدگر گفتند بسیار	که تدبیر نمایند ازین کار
در آخر گفت مروانش که امیر	زمن بپزیر کایند همت تدبیر
نخواهد کرد بیعت شاه ایران	نباشد چاره جز قتلش با چا
ولیدش گفت ز این جور دم	چه بود که مرا مادر منیزاد
شب آمد گشت هزار دینار	نشست ایمنی جای سبایمان
رسو را ولید کفر نسیاد	باخصا شه ایمان فرستاد
شهر کونین با سوتی زیاران	روان شد سوگوار الحکم سلطان
پیل ز قظیم تکریم شهر داد	ولیدان سروردین با خبر داد
که شد از کردش این خبر را	جهان را حلال از نو کرد کون
معا و بستیار و رفیق جهان	ابو مسندی نریدش حکم ارشد
مرا فرموده ان سلطان شما	که بیعت گیرم از مردم تمام
خصوصا از نوای محکم جبر	ستانم بغیله من بشعیل
شهر فرودگاه دیر است	شبست باز هنگام در است
چو فردا آفتاب عالم افروز	نمایان کرد در این چرخ پرو

و خلافت نذر پادشاه

۱۱

یکی فواجمن بر پادشاه	سخن از هر دگر با هم سرانیم
شود معلوم از گفتار و کردار	خلافت من تو را باشد همکار
ولید از شهر و بشید این سخن را	پذیرا گشت سلطان زمین را
بگفت ای شه و بستانم کوه	نقره های تو هرگز نگویم
برو پیکان خویش ای شاه و لا	قرار کار در این کار فرما
چو این گفت شنو و ادا	شنید از شاه و زان بخت
بگفت عذر این شهر ناهلست	تو خود دانی که فرزند پادشاه
اگر بیرون شوی ز این خانه دید	نخواهم دید او را بار دیگر
سده مهلت بکشد بر پیشانی	و گرنه سر زین برش بشمیر
زجا برخواست شاه عرش را و لا	بروان گفت کای فرزند زرق
نخواهد گشت چون مستیک	تو خواهی گشت پادشاه گشت
چو از آن خانه فرزند پادشاه	برون شد گفت مرا استمگر
که از امر تو خلف کرد ای میر	نداری رای خوبی بدست
ولیدش گفت کای مرد و کردار	تو خود اگاه ای از حال این شاه
دهندم کرمه دینا سلسله	نخواهم گشت فرزند پادشاه
یقین داریم که اندر پادشاه	بود خون خواه او خلافت

وزیع حضرت سید الشهدا

۱۲

وزیع حضرت سید الشهدا	بازمانده
<p>نشاط افروز بنم کاسرانی بهاء اقرای عرش کبریا چو شده لعل انجور زان شد اندر منو سلطان لولک یکی نور محمد را ندیم گشت ملحق غرض ستر به اندر خشیان بر و نامد ز درگاه پیمبر در آن خلوت چو از عشق آفرین ندانم آمدش زان بر کنیده بدیدار توای لدا فرزند نیاز و نیاز آن فرزند و آن نام شب بکر چو این چتر ملحق مخرج امام شاه عشاق باین شب پیشین دگر بار منور شد حرم زان پر توکل</p>	<p>بساط اندان شوق جاودان سر ارادی ملک همدان شونیکاه و شمشاد شبانه ز در و هجر رخ میو و بر خاک میا عقل و عشق اقامان که امشب بود دیدار دستور روان شد شوخ و تلکاماد مشام جهان زهر اغیر نشد که ای خیم و سل را نور دید شب روزم بچنت آفرین ندانم کس بغیر از فرید علام ز کوهر انجم شد مرغ بدیدار پیمبر گشت مشتاق بدیدارگاه مقدس نور خسا عیا شد معنی نور علی نور</p>

نارش برد از بزم عیال	نهرهای تراز کج نهال
سروش آن همش بجز و جد	برون آمدن هر قد شاد
بیر گرفت جان خوشتن را	شدید از عشق بود زالم
شد اندر گفتگوی آن نوا	کلام عشق با مشوق حال
نجات بخش از زرقارمت	همی گفتش که ای سردار
مرا با خوشتن کن زندگ	که جان از دست است گشت
بشور انداخت جان خط	حسین عشق چون زد این نوا
بجست مایه فخری من	بگفتش که ای چنین درین
تنت در خال و خراش	تو را خواهد خدایت گشت
شتابان شو شو عیش	کنون ساز سفر میکن
نزد اهل خبر بوده با	فضول گفت همان ای شر
که اندر خواب مداین حکا	تو اتر آمدن این رویت
نباشد عشق را با خواب	بد و گفتم که ای عجب
مرا دل می شکاند سرشار	تو را سر میزاشد نقل
حسین و خواجه از انقل	رسول و مرزا شاز این
حقا اعلیٰ من افواه الوجل	نیست کوش کن کرد

خروج امام علی علیه السلام

۱۴

خروج امام علی علیه السلام

چو مریخ از برای هستن کین	بجنگ آسمان زد زین زین
شهر کونین سلطان قبایل	نبی خلقت علی خوی غصیل
طلب فرمود سلطان جوان را	برادرشان امیر کاروان را
بفرمودش کدای با جان برابر	بمن از هر پادرمهران تر
بسپهر راه بیت الله میکن	هر چه الله را آگاه میکن
برادر با برادر زادگان را	ز مردان و زنان پیروان را
که عشقم میکشاند شو بدتم	بجایان تن نماند ز اهل بدتم
مهمتا چون کنی خیل خدم را	برون آور تو با نوبی حرم را
نشان بر محملش با غر و تمکین	که باشد او چراغ جلد دین
زبان و کودکان بنشان محمل	که در این شهر را ندیست
بزن بر کوه خنک نبی زین	که معراج من است از زین زین
خبر مید هر آنکس را که از ما است	مهمتا کرد عباس آنچه میخواسته
برون از خانه با خیل و خدم	خداوند حرم شو حرم شد
چو زده نافوس عشقش بر ترانه	ز زلف عقل اول شد زبان
جهان دید پر آشوب و آشوب	اقامت کرد خاندان خویش
وداع عشق بلعقل نخستین	پیدا از هجرت عباس سالستین

نام کوفیان ثانیاً

۱۵

سهر شد در هر طرف عالم	که از شرب برآمد نقش خاتم
بیطحار فتنه و ماوا گرفته	چو حق بر مرکز خورجا گرفته
نموده پای تخت خویش مکه	زده بر سیم عشق دوست

نام کوفیان ثانیاً با هماء علیهم السلام

نخستین آمد از کوفی جماعت	عریض هر جبهه بجای حاجت
پای پیکیان از راه و راه	بحضرت آمد درگاه و بیگاه
نوشته جملری سلطان اول	که از شداد آمدن بجهان پاک
بجای او بزدان کفر مطلق	نموده غصب جای شایع
نزد تخت را غیر از نوشتا	نباشد خلق را جز نوشتا
توئی شرع نبی اصل منها	توئی زینت فرای فقر تاج
توئی چشم خدا بین بهمیر	توئی مثال فردی داور
روا باشد که با مثل تویشا	کند بر ما تحکم دین تباها
که خمار داشت و سبک داشت	سپاهانک از پادشاه غار
مهیاکشته ای دارای کرد	سپاهانک از ستارچ افزون
هم مرد افکنان رزم دیده	هم آهن کلان بر کوبیده
اگر با ما شو ای شتر تریک	کیمش روز روشن شام باریک

بایسته
بایسته
بایسته

فرستاد امام بزرگوار

ع

فرو در عیش از آن غرق جامه	نکون از تخلص اندازیم چاه
نوشته دیگری از آن جماعت	بزاری نزد سلطان شفاعت
چه باشد که بمانت کدنا	کن بر شیعیان شهریار
صبامهاری کلزار کرده	نکار ستاجین را خار کرده
جفا کرده ز استبرخ خلع	فتاد از دوش روی او ترغ
تناور کرده سرو از ابرو دار	توانگر گشته باغ از لطف دار
نوی بجای کلزار توجید	مکن ماری بوی خوش نمید
بدین سوال بود آن نامه کل	کرد ستاد و دامن توکل

توضیح
تأیید

فرستاد امام بزرگوار علیه السلام حضرت سید کونین

محاسبین حنا نام برده است	دو الف از ده هزار افزوده است
چو از حد شد کتابم همراه	ز شهر کوفه سوی حبه الله
سر هرامه کاشد و دید	ز مشک خامه بخور نشید
باخترام غافل از صلب	طلب کرد از جناب و جوب
سیلما سیر عشق دادار	نوشت از بهر قوم هرین
که اینک پیلان حق با حق	که باشد پیروشان طاعتی
بود نایب مناب منبر کار	ز فعل و قول و از رفتار کار

مسلم بکفریاد کرد

۱۷

هانا صاحب ای حیل است
 چو شد بنوشتن این یازم حکم
 چهار عشق چون بر زد شکوفه
 بدست او ز شا عشق فرمایان
 بر آفتاب کاه مختارش مقرر شد
 بتابید اندر لایحان نور سمرقند
 کرومی مردم از اسطاشیعه
 بگرداگردان شهر جمع گشتند
 بسای مرکب و سر سپردند
 سرودند شکر ای میهنرند
 کسودان نامروانکه بر سر
 ابرو بجهلیان تمام محبت
 هیاهو و میا شهر افتاد
 چو این بشنید مسلم بی توان
 حرامی زادگان شوگر خوردند
 که بایدا مرسلطان را تمنا

مبین فرزندان عم و خقیل است
 رسالت گشت مسلم را مسلم
 پیمبران روان شد شکوفه
 چو بر دست بن فرمایان
 دمی آسوده از ریج سفر شد
 چو در یثرب بخانه سعد آمد
 بظاهر شیعه و باطن تشیع
 هر پرورانه آن شمع گشتند
 غم دوری آن شر بنمردند
 بخوان تا هر چه در آن نهادند
 که ها ای قوم او فوایا العهود
 چو احمد کرد میر بامروت
 که اینک مسلم آمد بهر شتاب
 ز خوف قتل شد تمام هان
 پس از شور بیکدیگر گردیدند
 نوشتن از بهر آن سلطان شتاب

روان شد عیسیٰ علیه السلام

۱۸

روان شد عیسیٰ علیه السلام

نوشته شد و برید و نوشت	سواش و نوشد همچنان بود
چون خط خواندن مرد و در	بچشم انداخت و شامش شام شد
ورق بر کشته شده مقصود	خود را پای فکرت رفت در کل
روان شد عیسیٰ علیه السلام	
دور و زنی چند چو بیکدیگر	عبید الله شد در کوفه سال
ای که پدر شد وال شهر	نهاده از کینه داغی بدل هر
که از نبه بودی مرهم بود دُر	از آن دم تا دم صور را ناسو
چو مهر از دیدگان کرد پند چا	دشمن شد ظلمت ظلمت نمایان
ز اسب آمد فروزان رنج بُرد	بر بُنیکه چون گران تر خورده
صبحا دیگر این چرخ ستمگار	چو کرد این قفسه ها خسته بیدار
سر خواب با کران ان کفر غیش	سبک برداشت چو شعله زان
به رجا کی شهید بود سم شد	به رجا که شادی بود غم شد
بدان مردود داور را غلام	سید تر ز شب بے تنگ و نام
عزاز بلیش چو صید بود رام	پراز نگر و علی بد عقلش نام
بجاسور روان کرد شرفش	که جو یا کرد دانه ها هاشم
ز همان وزم همان انداخته	خبر بگرفت و کرد انکه نشسته

زیای با مائت کوفه

۱۹

برفت و دید و آمدن و پیش	بیان کرد آنچه بود اندر پیش
سیر و آتش در و بی فرخت	که از یک برق و جاح و آشت
تنی چند از عوانان را طلب کرد	روانشان سوان بدت الکر
همکه و خنده و ترویر و حیل	بیاوردند آن شیخ قبیل
سر و بینی شکستن و زبان	طلب میکرد از او همان را
چو دید آن حال را میسر مگر	یقینش شد که محرم بود محرم
بد و گفت ای عجب و رب العالمین	که چرا الله را داده بدشمن
اهانت دید هارفت در بند	غمش شد باران نخل بر و مند
رسو و عشق شد از بیقرار	نمناخانه ها فی فرار
روان شد سر و ملک سعا	شتابان سو و محراب عبادت
بی طاعت پیا شد میر اعظم	بغض و محراب شد خم
فریضه ظهر و عصر و مغرب انجا	ادا کرد و جماعت بود بر پا
چو مسلم فرض خفتن را ادا کرد	پس از اتمام رواند قفا کرد
ندید از اهل بیت ملک کار	نمانده کس غیر از فرود ادا کرد
نفاق اندر کجاست قد قلد شد	جماعت کجا از المنتشر شد
بخود میگفت و میثا الی سلم	چه شد مسلم چه باشد که سلم

که تا جوید ز بهر خود پناه	ز مسجد شد بر آن شیر شا
خداوند غریب الا مکان شد	بخشش تنک پنهان باشد
که تا مگر همان راده کند کم	براهی رفت پنهانی ز مردم
خدا خانه زنی بد طوعه شام	در کاشانه بگرفت ارم
ز مردان جهان مردانه تر بود	ز نه مهمان نواز با هنر بود
که خورشیدش بسرا کند بوق	ستاده بود بر در آن مرف
بدان زن گفت کای فرخنده	غریب کوفه با چشم پراختر
رسانا بر کامش کم قطره آب	مراسوز عطش بر بوده از نا
بدادش طوعه از زوگمتا	یکی چوبین قدح آب کو را
باین زنان جوان که دانی	پس آنکه گفت با صد هم را
روان شو و اسایش که خوش	شایست و کوفه بر آشوب
بگفتش نیتم در کوفه منزل	برون انداخت زان خویش از
برای من نمود چرخ سکر پا	مرا این آشوب کیر کیر غوا
عزیز مصطفی مسلم تو باشم	بگفتش طوعه اندم بی تحاشه
ز خود خوشنود میکنم خطه	بگفتاری پناه بخش مارا
بند جز طوعه در آن شب پناه	پناه بیکسان داد او خواه

زبان بامارت کوه

۲۱

ز نسلم چون شنید این گفتگو	بچان دل پذیرا گشت و روا
بدان مستوره را پیکر بد اختر	بجا گسترهان بود چو آذر
بیک دلال در باران بد اندیش	نگردی هم بر یکانه و خوش
مخمس شدن ز خلد باد و صندل	بجای آمد چو افی بر سر کنج
بخدمت عید مادی در رستاد	بر همه ابار و کشتاده
باست نفسا حالیم همار شد	و فرزند خودان زن بد گمان
بسو کند عظیم از پور نادان	گرفت از بهر همنه نمان
چو روپوش سیرین و از گون	بد و رانداخت این کرد و عکاس
برای مژده ان بد ذات خود	روان شد شوکان بد اختر
نمایان بود بر کوه و رستاد	که شد از خانه برادر اکامان
هائے گفتان بیایکان را	که در یابید کج شایکان را
چو این بپشنیدان سازند	رخو شو که نمیکنید و رخت
کروهی را ز گردان انجمن کرد	روانشان سوخانه شیر کرد
بران بیفر صفتان شست و خور	محمد پورانش گشت سلا
چو بپشنیدان سوار دشت را	برون از خانه رانان باره
تن روشن تر از خورشید	هفت اندر مرکب چرخ

روایت شد عیسیٰ علیہ السلام

۲۲

چو بر فرقی تاج تبارک	نهادی خود بر فرق مبارک
که بود از شیرین دانه یادگار	همان هنگام پرند ابدارش
ببالای زره کردش چایل	شمرهاشم نسب میر قایل
بیرون آمد بکف بربلا بار	پس از بدو دادر خوانده ^{سکاد}
وله زانبوه دشمن بود تارک	طلوع عشق و راه وصل ^{بیک}
چو کرد از دستش شمشیر ^{کلا}	پی جنبان عدوان میر واکلا
تو کفیه او استخیر ^{کوفه}	یهودان را جدا شد ^{نیکو}
چو چین کوی شد غلظت ^{میدان}	سراهن دکان سست ^{میدان}
کرازان را مکر راه ^{جهنم}	بند راه کویری انداز ^{نیز}
فغان مرد و زن بر رخ طلس	شد از شمشیر ^{نار} بیکر
شد از بدخواه آل الله ^{مدد}	چو دیدن حال آن ^{مرد} کمر
که بود هر چه بود از ^{مرد} کار	پیا مشردان ^{مرد} و بار
هی خواهی کون یار و ^{مدد}	برای یک تن ای تو ^{سند} دار
که ای سالار ^{بخواه} بداند	جوابش داد سر ^{دست} کمیش
که یک تن از رعیت ^{کشتی} باغ	کمان کرد تو ای ^{بد} بخ طاغ
بود آموز کارش ^{شیر} یزدان	بود فرمانده ^{مرد} این جهان

{ زبانی با مانت کوفه }

۴۴۳

نترسد از جهانی پوزشگر	بودم زاده سبط پیمبر
بپشت پای او ناید خورشید	اگر زاهن سپاهی بر تیرانش
کروهی با بامدادش فرشتا	دگر باران امیر کفر بنیاد
درستی یافت آن کار شکسته	بهر پیوستن جمع گسسته
بگرداگرد آن میزبان	هجوم آورد کفر از هر کرانه
فکندی خورشید در دیار	امیر هاشمی یا تیغ خونبار
همی شده و ج زنه هر کس	یم تیغش چو طغیان بهار
دعای سیفیش و در زبان	چو تیغش در پی دفع خسان
بیا مانند اخته آن شیرین	کوفتی از گمراه دلبران
نخویم کین جز از ازاره مردان	رجز میخواند و کعبه بیزان
چو بر دیوار از هم رفته بوم	یکی فریاد زد سزار میشو
بازادی به پیشته هم نقش	سرا از مردان جز تو گس نیست
نباشد با تو کس را کین و داد	قریشی دیشته هاشم نژاد
سفا خدعه با تو ویرفته	هم سرگردگان این قول گفتند
که نبود قوم را با او خیانت	کمان فرمود سالار امانت
فر و بردی بخواب خوشی	زبان از دهان آتشین دم

شهادتی خضر علیه السلام

۲۴

بدودان یکا دال یاسین	شدند که جمع اولاد شیطان
ابراست نشانندش نگاه	بپردندش بنزد میر کدرا
بطلمتگاه کفران نور خود	چو محرز مطلع در گمانا بید
نشسته کفر بر تخت امارت	که ایمان را خراب و عمارت
چو کفرش بود روشن بر تما	نکرد او را میروین سلام
خوش آمد کون از او با کفر	که بود در پی زاد و علوفه
مسلم گفت از روی علامت	که هان ای مسلمان چو شد ستاد
ابا کونیده گفت از کفر بشو	که بادا امر مسلم بر تو معلو
اگو کوید سلام و کفر نکوید	رهی جز راه بنادادن نپوید
چو دیدان خست بر باد نیست	بیجانان بسته جان و ز خود
زبان بکشود و کفر آن کفر نیست	بنا هینا را ز آل علی باد
بگفتش مسلم ای هر یکد کیش	تو خود اقر و تراز کفر خویش
زبان بر بند و از قلم ترا	ببد کون دل زارم مر نجاش
که ما را کشته کشتن هست	ندارد کس جز از ما این ستا
بیکر پور حمران بد ستاده	بر آن بد سکا کفر زاده
بد و فرمود سالار ستمگر	که مسلم را پیام قصر می

ابن عقینا کوفه

۲۵

نیکو انداز آنکه پیکر شرا	نیکو دور کن نیکو شرا
وصیت واجبتان شرع انوار	چنین فرمود کانی شور
بگفتش کن وصیت چو خواهی	که این امرها از ختمی بپای
بپور سعد از دین کشته گمراه	دران مجمع نظر افکندان شا
بجای آور تو از روی معرفت	بفرمودش که از من این وصیت
ولیکن هر چه باشد از قریب	اگر چه بامن اندک بر طیش
مرحمت این شهر آمده وام	ز جوهر رخ و از طوار ایام
بده در وجوب این وام معین	توان اسب مرا این شهر شیرین
بخشم آورد شاه ذوالنر	چو پور سعد بشنید این سخن
نظر کرد انداز رویش چو حقیقت	برای گفتن احسنه شایان
ز سلم کن قبول آکنوز وصیت	عمید الله گفت ای بحیثیت
روان شد شو معراج شهید	پس از این گفتگو میرعادیت
دها پدر خون و دل پر ناله	ببام قصر شد هم زاده شاه
صبا را گفت ای پیک خدا	چو دید از زندگانی بی وفا
خلیفه خوا مام راستین را	بر و از من بگو سلطان دین را
نفس زن مرغ روشن صفت	سفیر دور کف دشمن ایست

شاهای خضر مستلر

۲۷

بهرم شقت ای سبط پیر	سر پا چاکم از شمشیر و خنجر
برهنه تنغ خودان بپایا کرد	سرسر لافارغ البال از لک و
چوبال روح او جستن	بدست شاه دهران کمر و سکن
نکون افکند نیکو پیکر ترا	بر پیش دشمن آورد سر ترا
عبید الله گفت ای پور جان	تو را بدیم زبون و لوز لزان
نکفتش گاه قتل این دلازم	شد از سر هوش آردل رفیع آرم
یکی روز شتر مرگ شد بدید	که شد از دیدنش در سینه ای
همی بگریخته باخشم و قهیر	لبخیز بدندان قهقرو
ولی از امرت ای بدخواه تیر	بجواب آوردم از چشم خدا تیر
چو شد جامه و شمع بر آید	بیاور دندهای را از دندان
گرفتندش سران پیکر بزود	بجسم آنکه همان دار بود
چو شد سلم سوکل از اجبت	جهان کرد بر آشوب و محنت
بپای جستن شاه جنک	ببستند از عداوت پالانک
بدست کود کار شد گشت	کشایندند بر هوا سکن
فغان از عشق و رنج و حسا	که جان بازی است از کجا
امان از گفتگو هلعایش	حدان از اسرار لافان

حرکت الشیعه علی الحجاز فاعراق

۲۷

در این روز که در این روز
در این روز که در این روز

در این روز که در این روز
در این روز که در این روز

هشتم روز بود از ماه قمری	که قربان گشت مسلم و حجاز
فرضت به این حیدر حجاز	قل شافقا حجاز
با هنر عارفان شاه فیروز	بروز شد از حجاز اندوهان روز
پیر غنی با سوار و پیر	بیامد نزد شرف و سوار
بگفت ای شهر منم عبدالله	مکن در پای عقل یزدن خبر
تو ترک این سفر مکن خدا را	مسوزان در فراق خویش را
تو فرماده از مرتبایم	هی از خود مکن اورنگ شما
شنیدم از رسوایان شایع	که کرکشان شهر شایع است
بدان سرشته گفت از این	مکن منعم زرقن یا بن عباس
منهم امور و ما مور است	ره نزدیک را بر من مکن دور
حریم کعبه را عشق باز	نباشد ای رفیقان حجاج
یکی چنان روی باشد در این	که قربانگاه را باشد سزا
شهر تیر برون آمد از حجاز	سودشت بلا شد راه پیا
تنی چند از طوایف اهل	به پیوستند اندر راه و پیا

اکاه ای امام جلیل از قتل مسلم بن عقیل	
چو شدان طهر است جلاله	بباراند از صحرای زیلاله

آگاهی امام از قتل مسلم

۲۸

دو تن از کوفیان از ره سپیدند	ز کرده بنزد مشر رسیدند
ملان دافای غیب الیقین جید	از ایشان حال اهل کوفه پرسیدند
بگفتند آن دو تن از شجر	که اینجا شوخی خوشین نمود
که کوفه را نباشد با تو راه	همینخواهند مانند تو شایه
بچشم خویش دیدیم آتش داد	که مسلم کشته شد از تیغ پدید
بصد خوار و شر از تن بریدند	تنش با خاک و خون کشیدند
چو شد از قتل مسلم شجر را دور	بیایان گفت این است اول کار
گذشت از مسلم و باقی است	وفای عهد تا روز معین
بگرییدند ز این غم شاه لشکر	بپاک کردند دستاخیز محشر
کوهی ز این خبر از قوم عراق	برون رفتند از آن جمع احباب
پسند عشق بنو حبله باز	حقیقت خواهد اند تر افتاب
بشدان شاه با حال مگذر	از آن منزل بمقر لکاه دیگر
همی رفتند با هم لشکر و شایه	فرزد و کشت پید اندازید
شریاب حضور شاه گردید	ز حال شاه رنج راه پرسید
پس آنکه گفت ای شاه ظفر	مکن از کوفیان یک حرف
که ایشان جمله از ظرفه دروغند	نفاق اند و ز شمع بی فروغند

اگر ایام از قیاس

۲۹

همانا مسلم آن میرد لاورد	شده از شمشیر شان دگر پسر
مخواه از کوفیان و زان سگا	مخواه از حق ز بهر خو پناه
جوابش داد شاه عشق پرو	که دارم اندر لین ره کار بگر
فرز و رف شد روان با ناله	بمنزله گاه دیگر خیمه زد شا
بگاه شام فرمود که با صبح	که باراشتران سازید بر آب
که فردا میسدد در این بیابان	بمالی بشنم نما فراوان
چو شد از امر سبط شاه محض	بپشت چار پایان آب بپایا
شرو لشکر از اینجا جمله باهم	شدند ره سپار وادی غم
بنا که یک تن از آن جمع لشکر	بلند او از گفت الله اکبر
بفرمودش شیر بمیل و مانند	که برکت نامان میکشاد و ند
بزرگ است آن خالق زنده	بزرگه را یکس جزاوندیدم

رسید که خبر تنی نیکو فیل سلطان فیل

جهت چو که برکتی محافیا	در اینجا نام آن یک نام دارا
بگفت ای شکر من در این بیابان	ببرم روز کاری را بیابان
ندیدم اندر اینجا باغ و نخل	نه دهقان و نه خر و نه دغل
کنون می بینم ای شکر نخل بس	که کشته اند ازین صحرانمودار

در اینجا نام آن یک نام دارا
ببرم روز کاری را بیابان
نه دهقان و نه خر و نه دغل
که کشته اند ازین صحرانمودار

رسید خبر خفید

۲۰

نفرمودان شکر کرد و پناه	که فحاشا انباشد این شیا
سنان جان است او گوش است	نمودار است اندر این میان
بروز آمد سوار از شها	همی تا زید سواران سپاه
سپاهی را معین کرد و معلوم	بیامد نزد سلطان مظلوم
بگفت ای شه بوی این جز در	هزار شمر در جنگ هست در کار
بنا که در رسید ان خزان	بشاه دین سلام و تعینت
جوابش داد با صد مهر باغ	بیایان گفت آندم بی تو از
که ای یاران کنوها خست	که اینان را عطش بر بوده
دهید آب این زده و مانند	سپاهی با هم سر کرد کانا
دران و که که بود آب یاب	سوار و اسب کردید سیر
خداوند چه عشق این سید	که خود در راه توبه چنان
بفرمودان سلطان اجار	که بر ما و یا ما را مدد کار
چه آوردند این صحرای خور	که کرد این لشکر از طبر و توجیر
بگفت ای شه تو را من خواهم	نه با تو هستم نه بر تو باشم
و ما مودم از ان میر کما	که هر جا بدینست کیم سراه
بفرمودش شرا از آدم خان	که بر ملک تو ما در باد کن

بخندمت سلطان اید

۳۱

بسو خوشی تن لهرامات	ملر خواندید با چندین کرامت
ممودیدای کرو و از هر کرانه	کتابتهاسو من روانه
شوم بر جا خوشی از این بیابا	گون کا شکستیدیم عهد پیا
بدان سالا دیدن صلاب سلام	پس ان از آمد مرد نیل انجام
علی را جان منی با چشم روشن	بگفت ای ظاهر خلاق و روان
گرفته دامن من دست بیست	چو عهد کرده ام با آن همتا
که فردا ز کوفه آئے نه بدتر ب	در این ره که شو راه تو ط
که از شهر شما بر تافت رخ شا	شوم معد و ز نزد میر کراه
بدین سایدسته شد عهد کرد ها	بپایان شد جوان گفت شوا
حراط المستقیم از امة مقبوض	براهی رفت خردشاد و خوش نو
دوباره حشر نمایان شد بنا	چو لختی راه پیمو از سر راه
ز کوفه نامه آمد در این دم	بگفت ای لبتن بن فرزند آدم
هنر یکماشته آن میر سبخت	یکی جاسوس از لهر با بخت
نکته با تو باشم در هر جا	که هر جای تو ای شاولا
لهر اهان خود فرمود یکسو	چو این بشنید شبل شیر و در
بکام دشمن آمد چرخ وارو	که حال دهد و آمد دگر کو

وَرُورِ الشَّهَادَةِ بَكْرِيَا

۳۳

هر معروفه نیامنگر آمد هرا نگر با خیال حکم الخ	سودین کفر و غارتگر آمد و یار دولت مکران نیست
محال است این خیال خالم و چو بشنیدندان قوم طمع کا	شوید این دم بجای خوشی و رفت از لشکر شرجع بسیا
شکر و لشکر همی رفتند با هم	هر تاجر بگاه واری غم

وَرُورِ سِرِّ اَوْلِیَا بُرْمِیَن کَر بِلَا

نوا و صلح جز بشنید ناگذا ز اسب آمد فرودان و درین	بدرشت کمر بالا افراشت کلاه بیاران گفت آخر منراست
مر این وادگشان شد شوق شرف باشد مقام قرب و	نرسد عشق خود حشر عشاق مقام نیست از اینجا فروز
بیاراندار عشق آن پاکان را وز آن شوخ و لشکر در مقام	ببفکنند بار عشق آن در آن خو خوار واد که در مقام

خَبَرِ نَاقِی عَیْنِ الشَّهَادَةِ بَكْرِيَا

خبر بدند شو کفر مطلق چو این بشنیدان بدتر ز نو	که در دست بلا ز شایق سران کوفه را احضار فرمود
بهر پیران کفر و طغیان	عمر آن کافر بدتر ز شیطان

وَرُورِ الشَّهَادَةِ بَكْرِيَا

خَبَرِ نَاقِی عَیْنِ الشَّهَادَةِ بَكْرِيَا

خبر یافتن پادشاه از روی کربلا

۳۳

بگفت اینک شهنشاهان	شو ما شد بقصد ترک نژاد
کنون ز بهر شاه قیامت	بدشت کربلا کرده اقامت
یکی لشکر ز بهر دفع دشمن	برای تو میآ کرده امین
که برایشان تو باشی میر	شوی این دم بنزد شاه عیسا
کنی تکلیف بیعتی که کنش	بسختی نه با همال و در نکش
چه میگوئی جواب زود بر گو	نمیشاید تخلف یکسر مو
که این امر از امیر الکافرت	یزیدان پیشوای کفر و بدست
جوابش گفت آن پیر سپهر	که این کار است بر سر قشکر
تو را سر کردگان باشند بسیا	کون کن دیگری ز بهر این کار
از این پاسخ عید الله شفقت	بدان پیر رسید دل این چنین گفت
تو را من ملکت ری داده بودم	هر کار تو مرا ستاده بودم
کنون رد کن بپا فرمان ری	نه بدینی هیچ تا بستان وی
ز بیم عزل آن ابله آیت	بقتل شاه دیر افراشت آیت

روان شدن عمر سعد کربلا

روان شد بهر جنگ از پیر	بصحرای جزدن شد نیز پیر
ابا ان لشکر خونخوار جبار	هتی تا نید تا دشت بلابار

روان شدن
عمر سعد کربلا

پیام فرستای عشق و شوق

۹۷۴

فغان این عشق و شوق نیکو عشق	ز خون شد جگر ز لاله امیر عشق
جهانی پر کند از جند شیطان	که یار تن را کند لهاج پیکان
یکی لشکر کشد از کوفه تا شام	که تا یک روز روشن کند شام
یکی سر بر از نیزه سازد	که با معشوق جان عشق باز د
مراسم و این عشق هر روز	ز ده آتش ز خود همچو سیمین
برون آورده دست مرا فکن	غریب را کرد همچو سنگ فلا
نزد دست پای آن دارم که هر	پی از عقل و روان داده کرد
نمی تواند زفر از سینه فریاد	که تا یک دم ز غم دل کرد ازاد
همان بر کز زبان در زبان	دهم شرحی از این عشق کرد

پیام فرستای عشق و شوق

فرستاد از امیر جیش کافر	پیامی سو فرزند پیمبر
چند شد که شیر به سلطان	علم افراشته و ساخت
جوابش داد آن ساطع آقا	نبودم کوفه ز امیر هیچ
مرا خواندید بن خوراج	که بدرهیدم بشاهنشین
پشیمان گشته دیدم از این	شوم ز اینجا بجا خوشی
روان شد یک کفر از نزد	جواب و در بهر میر کافر

پیام فرستای عشق و شوق

نادر

نام و شرف عمر سعد بن عبد الله بن زبیر

چو بشنید این سخن پیران
که گفتگوی من با شاه مظلوم
که فرمایید مرا سبط پیمبر
شوم شو وطن یا سرحد روم
گذشت شهر ز ما بر ما عیناً
چو خواند آن نامان کفر سیر
پس انکه گفت با ایدان محفل
کتاب نامه و مشفق چنین است

نوشت از خبر آن می بداند
چنین بوده است بادار معلوم
نخواهم بود در این شهر کشور
روم بیرون از این مرز و این
فلاح ما صلاح امتان است
بچشمش روز و شب کشید
که کارم از این کتابت کشید
مرامت و اصلاح خود می است

وَأَمْسَلُ شَيْئًا كَبِيرًا

زجا برخوار شدیم از شهر آمدن
مراسم دادگرن بود از اینجانب
بدشمن آنچه خواهی میکنم
چو از شهر فرستید آن کهار
نوشته از بهر سرار بد اختر
اگر جنگ آرد با شاه میکنم

بد و گفت اگر ای میرزا
که پنهان جان را می گفتم
نه بد هم فرستی نه بد
خوش آمد گفت گفتن این بد
که شما است این امیر علیه لشکر
نخود سردار آن لشکر

سید محمد علی

آمدن شمر بکن بلا

ع ۳۰

بود سرداران جمع مهتاب	و گزشت خود از جانب ما
و با طاعت نما از شمر سر داد	نو خود هر جا که خواهی بگذا
قوی نمود باز وی ستم را	بندست شمر چون داد آن قرا
بیامد شمر کافر اندر آشت	فهر روز از ماته چو بگذاشت
بباید جنگ یا بیعت که رفتن	عمر را گفت از این شاه دوزخ
که بر جنگ است ای ناصواب	بخوان این نامه و بوده جواب
بگفتش که خدای بر کشتی و روز	چو خواند آن نامه بر سر سیر
تو مانع کشتی ای مردود داد	مرام مقصود بود اصلاح این کار
تو بر پا کردی ای شمر ستمگر	اساس قتل فرزند پیغمبر
شوی خود بر سپاه کوفه درار	تو می پنداشتی که بجز این کار
که خود جنگ آورم با حق و اور	معاذ الله که باشی میر لشکر
مر خوشتر بود از آنرا که آفتاب	چو باشد عاقبت منرا که نادر
امیر از خدا آوارگان باش	بر و سر کرده و جاکان باش
فر و گوید بطل جنگ انداز	چو سر داری عمر را شد مسلم
هجوم آور شو سبط پیغمبر	ز جاشد کنده آن در بای
برادر زان بگفت ای همیشیا	چو دیدن حال آن سلطان

مهلته خاستن امراء غاشو را

۳۷

پيام شاه داد او تمام
بگفت كه كوفيان ز شكت دار
خلاف افتاد دران قوم كرام
نباشد مر شمار چون كوا را
يك امشب از ما ميخواهست
همي دايه را و را بهر اكرام
سرور سينه جان بتول است
شود آماده پيكار عدا
روان شد سوشه سار اكرام
مقرر شد بفرار جنگ اعدا
بفرار جنگ را آماده گشتند

روان شد سوشه سار اكرام
مقرر شد بفرار جنگ اعدا
بفرار جنگ را آماده گشتند

بگوين قوم دون را بحال است	پسينگاه است كه قتال است
يك امشب شما از اين جماعت	براي من از اين پيكار مهلت
مهلت خاستن امراء غاشو را	
روان شد سوشه سار اكرام	پيام شاه داد او تمام
يك پرخاشجوزان قوم غدار	بگفت كه كوفيان ز شكت دار
براي مهلت يك شب برآشا	خلاف افتاد دران قوم كرام
يك امشب مهلت فرزند زها	نباشد مر شمار چون كوا را
اكر مرگ ز اهل غير مهلت	يك امشب از ما ميخواهست
نبود كز چرخ خود از اهل اسلا	همي دايه را و را بهر اكرام
چرخاي انكه فرزند سولا	سرور سينه جان بتول است
دهيدش مهلت امشب را كه	شود آماده پيكار عدا
چو مهلت گشت آن شب اسلا	روان شد سوشه سار اكرام
بگفت اي سرور دنيا و عقبه	مقرر شد بفرار جنگ اعدا
به مهلت حاكمي استا گشتند	بفرار جنگ را آماده گشتند
مختص فرعون را امراء را از اين مهلت	
پس از اين گفتگان شايه جو	يك نو خطبه انشاء فرمود

شیرین و دلنواز
میرزا محمد باقر

۳۸

ز بعد حمد یکدای جهاندار	سرودی بخت شاهنشاه
چو حمد حق و بخت جزا داد اگر	پس آنکه رخ با خون صفا کرد
که نبود در جهان چاه و رفت	ممودم از تمامی حل بیعت
نباشند اندرین میدان غنیمت	بود جاستان غنیمت در غیرت
شبست تار و حق ستار و دور	روید این دم که تابا بشید دور
کزینداشته این شام سید را	بدین سان نافر پیاپی را
مرا خواهند و دیگر کن خوار	سر مهر و ز جسم کس نکاهند
هی بدیم که شاه شهر عشقم	تن اندر ما رید سر در مشقم
سیا و لان عشق از امر نشا	براندندان جماعت ز درگاه
برون شد هر که همچو پوست	برفت افکند که دنیا و دوست
همانند محرومان سر و دست	خدا را بنده از روی حقیقت
دل و تنشان ز هر کار او فدا	میاایم و امید ایستاده
چون بیکانگان آواره گشتند	حریر شاه دین بیچاره گشتند
ز افغان حریر و زله اطفا	بدر آمد دل عشق اندر اهل
هی نالید کای دارا آفلاک	مراتب آمد این محروم افلاک
چو شد نا محرم از آن محفل	دگر بطریق مهر و عشق آغان

ترخیص اهل کربلا و عظام

۳۹

فرغ عشق حق برزد زاندر	بیار آن گفت آندم عاشقانه
و قوف از بهر چه چو شد که ما	مکر پورده اید از عشق خاوند
ملر ن دلدادگان با چشم و نا	بدو گفتند کای مصداق و نا
چه باشد جا که هر چند نه	شهادت مرد دار زنده دارد
براهت جان دهم از رضا	نخواهیم از خداوند تملای
که تاحق نبیان شاه کوک	اگر در محبت امیر شریک
چو این بسند ان عشق تیر	با خون صفا فرمود خیر
پس آنکه گفت با عباد آن شاه	کای فرزند دلبند اید الله
بیابردار با خود این حرم را	ببر زاین و در طبر و خیل غم
پرستاری نما از خواهر است	ز خواهر زادگان و همسانت
بزرگ کن برایشان اندر کار	ملر بکنار با این قوم خوار
بگفت ای همسرین فرزندانم	شرفخانه نشان را نقش خانم
ما کردی خدیو چه کاره عساکر	به شقت سر پیچ و روزیشا
مکر نه ای امیر کسور عشق	ملر خواند وزیر لشکر عشق
مکر نه حیدر آن شاه شمشیر	ملر از بهر هر روز تو پرورده

ترخیص اهل کربلا و عظام

آغاز شروع قایم عاشق و دل

۴۰

مران چون غلامی از خوش	که در پایت بکف دارم خوش
به تیغ کوبند انکشت نکشت	نیزم مهره مهر توانیشت
نور و اضاف ده ای سر	چنان سیر و رود ز اینوشت
تو را با کوفیان تنها گذارم	سلامت شو تیر به سپارم
بفرمای قیامت نزد احمد	جواب چیست سلطانم
بمیدران می اهل ایمان	چه عذر دارم بکواش خوان
هر آنم از درای سلطانم	نخواهم دیدن هر که چنان
که باشم زنده در دنیا فانی	سیر باد عیش و زندگانی
پس از عباس آل حمید پاک	همی گفتند با آن عشق چاک
دگر ز احباب شاه عشق پرور	سخن راندند یک از یک کور
همه بویک سخن کاند سرور	بخون غلطند در پاشه عشق
دوران ششاه و لشکر جلال	عبادت را کمر بستند محکم

آغاز شروع بوقایع روز عاشق و دل

چوزد بهرام خوانشام خون	بر این سرکش سمنده هر مهر
سواری شد عیان زین و خون	جها از پرتوش کرد روشن
نواز دنا ی خلیش کفر مطلق	وزان سوو عشق زد کون الحو

آغاز شروع بوقایع روز عاشق و دل

پاشد

شرح آغاز جوی کافور و شوی

۱۶۱

بفرمود که ای خیل خداوند	بپاشد خسرو بمیل و مانند
شوید این دم شوخنت ^{ار}	نشیند این زمان بر پشت ^{بان}
شدند ماده پیکار عدا	مران دلدادگان از بعد ^{و مو}
نمود آرایش بدار جانان	شعر عشق آفرینان شیشه ^{نزدان}
بمیراث نبوت تن بیاراست	سلاح جنگ از اهل حرم ^{خواست}
کل خود از رسو تا جور داشت	سپران خنجره و تیغ از پدر داشت
بدست دست شاه لاقی داد	علم بچید بر هم انشاه ^{داد}
غناز عشق شد در دست ^ص	نشست از پشت هوا پریمبر
صفه را سپ ^ص بنیان ^ص	بمیدان اندام مد عشق ^ص
چو حق اندر دنیا قلب کسور	بقلب صف ستادان ^{نور}
رجز خوان گشت قرآن ^{میر}	چو عشق از آن لو اکشود ^{برج}
که حاکم بر شما کردید شیطان	بفرمود ای پرستار ^{ان}
نزدیک زیند خنجر من ^ن	بنی بر منخ اندر هر دیناری
نشانی باشد از حق یکانه	بهر دوری ز دوران ^ن
که از من سر و حد شد ^ن	منم آن مظهر خلق یکتا
نباشد در جهان ^ن	امیر و بر همه عالم ^ن

آغاز وقوع جنک

منم شیرازه او را و هستی	منم فرمانده بالا و پستی
قضا بی امر من قدرت ندارد	که بر لوح قدرت نقشه نکارد
نبی را قلب چشم روشنیست	که در عرش را بن چون جوی شست
علی را روح و زهر را جگر بند	نما شد هر کراما اگر پیوستند
همای کوفیان دایند یک سر	که خیز من نیست فرزند پیوست
خدا و عشق شاه مشرقیم	سرور سینه زهر احسینیم
چهر بود اند عورت اند اولی کا	که خونم شد مباح اینده پنا
همان وعظ و ان که تار و	ابو سفیانیا سوخت بخشید

آغاز وقوع جنک

چو کردان عشق مشت خنک	ز برق تیغ روشن آتش جنک
بکار افتاد تیغ و نیزه و	دیر چرخ را که کشت تدبیر
کوزان عرب در ترکمانی	بجان بازی دلیران محاربه
کمان زد عطسه ندر کشت	که صبر آید در آماج پیکان
سوجنت در آن مغلوله	شد پناه کسان لشکر شاه

توبت اباباح مرخص شد از لشکر

در آن هنگام و بین	که بود آن روز در آن و
-------------------	-----------------------

آغاز وقوع جنک

چرخ تدبیر

وایا حیرت بخشید الشهداء
توبت بخت

۴۳

همیگوید که دران روزم پیکار
گذشتم بحرمان سردارانم
شکفت آمدن زان ^{جنگ} هنین
بدو گفتم امیر این چال است
که خود می بینم از این چشم ^{شن}
و اندازندم از پیکر و راز
چو غشش کرد غارت از تن
ربودش تا که همان زان ^{افکار} میا
روان شد و جایش ^{جفت}
اتینا تا شب الله پناهش
بگفت ای شرم من از عبد کراه
دل دلداد کان عشق نزد
ندانستم که این قوم ستم کار
خطایم بخشش پشاه ^{سند} عدا
یم عفو از شد در تلافی
های جان مرد شیرین و

که تنگ آمد بر نام او و کار
بدیدم لرزاندن مشق های
کمان کردیم که خود تن ^{سید} از جنگ
بگفت این جانم جان این قالا
و جو دجنت در رخ معین
بجز جنت نخواهم چیز دیگر
نمودش پاک از لایش کل
بزد بر رخس همت تا زان
بجی پوست و باخو کشن
بچال صد قوا آمد کوهش
که بگرفتم سر ز اهت با کواه
شکستم من بناد از طعنا
بو مقصودشان پیکار دادار
کنز از بنده و عفو خدا
کنز کردید از نامور که
رمید از دام بخت همچه او

وایا حیرت بخشید الشهداء

محاربه با مومنان دشمنان

۴۴

زخوشنودنمیکند و	که کشته قابل زبانی دوست
چون شمشیر خطا شمشیر	روان شد سوزیدن افروختن

محاربه با مومنان دشمنان

بگفت ای قوم بدکیش زنازا	همان حرم ولیکی کشته زاد
امیر بر کردیم درد و عالم	که باشد بهترین فرزندان
بود حق آشکار از ضمیرش	نبوید از سیاهای منیرش
بجز خواند و بخت و بخت	بر آن آهن دکان سوزید
زبان بر بست و دفع خصم	حوالت کرد با تبع زبانان
دلیر و عاشق و دل داد از	چو شیر خشمکین خویش بر
شدان سرگرم جاعل و	ز خود بیگانه غرق بیکار
سر دست انیان گرفت	نبود از کین کشته یکدم ز
شدان شمشیر شیر زان	زمین چند بر نام آوردن
بر آمدن سپاه کوفه فریاد	ز مرد افکن نیمه مرد آزاد
بدند آگاه کانیریکانه	سر انداز و چو کینه تازان
کوفه هند بر ندهست	نه صفا نده لشکر نه سحر
سر آن قوم از جاد دل برید	کرینان چو گراز از وید

محاربه با مومنان دشمنان

نیمه افقین برین

۴۵

چو تندر زده در بخت	که ای سنیکن دلان آهین بخت
بدورش حلقه همچو خط پرگار	زیندایندم که تا تنک آید کار
چنین کردند آرقوم ستمگر	نفس خستند از شمشیر و خنجر
حس و عشق در آن رزم و بیگار	فکند اسب بک و دراز و فگار
چو دید از چشم دلان حال	نبی اخوشتن افکند بر حال
پیاده می گرفت از دشمنان	که سرش از تیغ کین بگرفت
ز پا افتاد مرا همین چنگ	به تیغ دشمن اندر هیچ چنگ
بیا این شد سر خزن مانش	پذیر گشت از نوم هما نش
و شوقان پرده دل داد آواز	که هفت جلد ای شاه افراز
پرستان از شوق آن خستند	بیاوردند از شاه زیجود
غبار از چهره رفتش	چه بودار بود معنی جان لیا
همی فرمود سلطان کمر	و انت الحمر کما سمنا امک
شبیبه حمدان مولای یوسف	همی فرمود از روی تاسف
لایع الحمر خمر یوسف	صبور عند مختلف الراح
نیمه افقین برین	نیمه افقین برین
چو شد آن شیر شور محبت	بر تو از این جهل پر ز محبت

نیمه افقین برین

فیه بن و شہادت
میدان و هبت

۴۶

سکندر را و شد جوان	برین خضیر خضر پیمان
دلیش کشت شمشیر کربار	سمند افکند در ظلمات پیکار
کروهری افکند از باره خاک	بد تیغ نیزان پر شور بے باک
شکستش مغفرو بدید بشن	ز کوز و نیزه و شمشیر دشمن
سلام آورد بر سلطان اسرار	تنش در جنبش آمد جابرون
کو قند از دست خضر ساعز	کدشت از خویش و این عشق
جنگی هبت و سر پیکار و شمشیر و طالع الت	
و هبت شیر کلبی شد میدان	پس از او جوان نومسلما
نصرت کردم و شد نصره یار	رجز بر خواند و گفت ای قوم
خلیفه حق امام را استیزا	فدائے امدام شرع مبین را
مژ از حیدر زخم آفر خواست	عنان پیچید ز دم که راست
پس آنکه سو ما شد روانه	نبری کرد کلبی عاشقانه
پس از مادر عرویس جوان را	که بدرود آورد پیر توان را
بچنک اندر شخون آلوده	چون شیر یک باز لید زنجیر
برون از خیمه آمد با تمام	با استقبال مرد نیک و جام
در این ره مرگ و یاد از یاد	مباد رکفت دیک یا ریم را

جنگی هبت و سر پیکار و شمشیر و طالع الت

نقشه

رفیق و یار
همکار و دوست

۴۷

شود این تنگای سینه روشن	زن راضی شد بر کوکب زن
که هسته مهر فرزند فرزند	عجوزش گفت ای شیر همنند
شوی بر سر خال پای آتشاه	شوم را حق بانکه اند این راه
سومیدان کین افکند باره	اطاعت کرد ماد در داد و بار
که نقش دامن گفت ای دلدار	عروس از شور و غوغا شست
فراموشم مکن فردا محشر	چو کرکس رخ رو پیش پیمبر
نبرد آورد با کفار حربه	همیدان اندام شیر کلیم
که ناکه دست تیغش زنت	ز خود بکند شتر بود کرم
نکون آمد ز زین بر خامیدان	مشبک شد زن از تازان
سومامش فکند ناز ز کین	سرش برداشتند از قور
که ماد رکست راضی از چنین	عجوزان سر رکست کشت
که این سر داده ام در راه جانان	فکند از سر دوباره سوز
چرمیشد کف دامن شد من	دوباره برنگردد در برون
نمود اهنای جانان جماعت	رکش عشقش بیدان خفا
خجل زان زان آمد ستم زان	ستون خیمه از بها کند زان
نمود از شهر یار عشق یار	رجز بر خوانان چو مردان کار

مبایات فی عشق و محبت

۴۸

چو عشق از بهر کینم که بخت	سپا مرد و زن از هم نداند
جز آنکه الله بگفتش شاه عشق	بجای خویش آمد زال عشق
عروس از خیمه سوز ز مکه تا	بر و نغش شوهر خویش انداخت
یکی را گفت سردار بد اختر	که ملحق ساز این زن را بشو
بیک ضربت رسانید از منا	تن مجبور عذر را در اموق
چو شد کلی شوخت روانه	بیا سود از غم و رنج زمانه

مبایات فی عشق و محبت

کهن پری که توان عشق بر پا	عنان پیچید ز رم اعدا
بدی نام شرفیش سلم آن شیر	خداوند سنان بود و شیر
ز تیغ و نیزه آن شیر شکار	کروهی کشت و جفتی قزار
سرچند از سرن قوم بر یو	تنش از تیغ کین کردید نابود
توانا نه شد از پیر هر زور	ز اسب اقبال جسم آن دلاور
بیا این آمدش سرهای عشق	که بدرد آورد از دایه عشق
لطف کرد و خاک آنچیزش	ترجم کرد و با مسلم چنین گفت
و منها هم مرقعه شد پیش یار	و منها هم بختی در انتظار
جید عشق حق پور مظاهر	کرد و اندر کاشا حاضر

مبایات فی عشق و محبت

شهای عمر بن قریظ

۱۶۹

مسلم گفت کای محبوب جان
اگر بودم در نیکی اندر این راه
با و از ضعیف آن زند عشق
بسو شاه میکردی اشارت
که اندر خاک پای این شجره
چو مسلم شد سو غیش مؤبد

ز پی باشم تو را من بد توانم
هر کفتم وصیت کن بدخواه
وصیت کرد با آن بند عشق
جیب آن خسته را دامنش
مراد روح روان بگذاشت
مگر باز شد سلطان صمد

شهای عمر بن قریظ نصاری

ز صف آمد بر تو عمرو دلاور
و در لایق بدیاری نمود
نماز آورد شاه از تو جان
رجز بر خواند و شست کین
جهاد کرد آن شیر هنرمند
بنوک نیزه از آن قوم ناپا
هنگامی که بود کرم پیکار
شدش جان بر رخ آن شاد

چو با تو بود ز احباب پیما
چو طوق بندگی و شکر کرد
نیازش بود آنکه نقد جان
سنان یازید ز پی ساخت
که عشق از آن دل و دشت
کروم را قند از باره رخا
بگوش جان شست و داد
کمال خود باشد بدخواه

شهای خون غلام امام علی

بگویم که شهای عمر بن قریظ

بگویم که شهای عمر بن قریظ

بیت غلام احمد

۵۰

چو شد عمر آن یل شکر کلاه	بنام جبرئیل شد آن پیا له
غلامی داشت بر دوش خورشید	سواد رویش از دیباچه عشق
چو دیدان ستولان سوز یاد	که تن دادند و بردند از غرض
بدانسته زمره عاشقانه	که این داد و ستد باشد بجا
بوده مقصود عشق لایزال	کو مرعاشقان لا ابا له
و کاتبش گرفت آن پیر اسود	پس آنکه گفت کای شامست
نظر بر خدمت اخلاص من کن	از این انعام بخشه خاص من کن
شهرش فرمود کای عهد وفاد	تو از آذاین میدان پیکار
تو تابع امدم ما را بر راحت	میفکن خویش را در زنج و
غمین شد جان خوشی بپایان	بشهر گفت این سخن با چشم کرایان
چو بدکستر خوان شهر یار	چهارا فخر بود ازین خوار
بپر و دم تنی بجای رنج و زحمت	ز باغ مانده آن خوان غمت
منک نشناسی ایش از بدلیست	فدا کشتن جزایم کاسه لیس
نسب با منم و چهره امار	تم بجای قدر و خونم همچو ذرات
بمن منت نه ای از ای کرد و	که کرد در شک مشک ناله
بشیر عشق بادش این دشتار	که خوش باران مفا کما

کتابخانه
موزه و مرکز اسناد
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

شهادت علامه باهما

۵۱

روان شد سو میداشت	اجازت یافت جو با سعادت
غلامی هستم از این شاه پیر	بگفت ای قوم بدکیش سینه
چو کجا برخ ز با خودم	سیر رنکی نباشد از قصوم
غلام عشق و خواهر دوق	حسب امت نسبت نام جویم
نه بشناسم مرا کس جز عشق	چو شام عشق باشم در ره عشق
که ناخن باشدم در چنگ	ز پیشه عشق باشم از پیشه شیر
ز هند تیغ آن محبوب داور	شیر روزان قوم سیر کار
فکند از نیزه اند آتش تیز	تنی چند از گروه قتل انگیز
به پیشه خاک شد شیر شده	تنش خستند و جانش گشت زنده
بجفت اندر قطار همه قطار	وداع عشق گفت و جمع یار
پس از هنگامه بگذشتن کار	شنیدم از خداوند انجیل
گذر کردند بر شیر و شیر	گروهی بدشمن از دشمن و دوست
چو ماه افتاده از افلاک بر خاک	تنش دیدند همچو نقره پاک
شده بولش چو بوشکاز	بتن خوشیده خوشش همچو
که خاک را بر بر عالم پاک	بود این کار کار عشق پاک

شهادت عمر بن خالد رحمہ اللہ علیہ

شهادت عمر بن خالد رحمہ اللہ علیہ

شهادت عمر بن خالد

۵۲

<p>که نام او بید عمر بن خالد کشید از دل یکی آه جگر سو مرخص کن که با یاران ^{جفت} شوم روان شد شیرین ^{نخ} شوی کروهی نامور فرمود کم نام ز شهن کرد قوی ^{ست} بپسرد گرفت اندر دل عاشق ^ش فشین زین آمد نگون در ^ل شوی</p>	<p>برون آمدد کمر شیر مجاهد به پیش رفت عشق عالم افروز باشک الوده باش ^{گفت} شین کشودن ست عشق از ^{نخ} پائین نیش نیزه و چکان ^{نخ} صفا ذبیح بید ^{ست} رفیع از شیر مست خندکی شد رها از ^ش دشت نکار افتاده دید ^ش چو دل ^ش یو</p>
<p>شهادت محمد بن حسن بن علی بن ابی طالب علیه السلام</p>	
<p>که بود از عاشقان عشق بگفت ای کارنا هر من ناد بقتل سبط و خسان ^{نخ} پیمبر نخیر از آتش سوزان ^{نخ} پناه نکردی سودان ^{نخ} و عطر ^{نخ} و نصیب مرخص کن که باشم ^{نخ} تودا ^{نخ} ایشا درخشان در کفش ^{نخ} رخشان ^{نخ} ایشا</p>	<p>چو سعاد خطره آن شیر شاه بزدان پرده دل سخت فریاد چنان بیدید در ^{نخ} فر دای ^{نخ} شمر نباشد مر شمار داد ^{نخ} خواه ابرو کا فرکان ^{نخ} با فضیلت بگفت ای شمر ^{نخ} بر ^{نخ} قندم ^{نخ} رفقا چو رخصت یافت ^{نخ} عمر ^{نخ} خندان ^{نخ} ایشا</p>

شهادت محمد بن حسن بن علی بن ابی طالب علیه السلام

بنما ایست اما با اصحاب

۵۴

یکی از اصحاب
بنما ایست اما با اصحاب

سمنند افکند و میداند اینجا	یکی غوغای سخت کرد بر پا
تق چند از یلان کوفه افکند	چنان باید کند در هفتند
بنا که مرغ روح آن هنوز	سکوفه و سوزن میدان بر
بجای صاحب حضرت رب	شهید عشق بر زبان شد
بنما ایست اما با اصحاب	
یکی زان پاکبازان دلفکا	بگفت آن شاه دلدروغی
که ای شیرین رضا گانیا	خدا ی خلق را وقت نماز
چرخش باشد که در این	جماعت نماز آن بریا هم
چو این بسید فروزان شیرین	که کرد اند خدایت از مصلحت
اگر مهلت ستانند این زمان	نماز آنیم خلق جهان را
یکی از عشقبازان به محبت	بر فریاد کای نشو است
دعی آسوده کردید از دزد	که تا کرد داد حق خداوند
فرايض را از شرع شامختا	یکی آمد نمازای قوم بخوار
حصین بن نمیران میانه	چنین گفتا بان شایکانه
که ای شهر هر چه توان از	نباشد مرقول حق دادار
جلیب بن ظاهر خوشین	بگفت ای شهر خوشتر است

حزقیا و هیر هینکا مرغان

نماز تو بنزد حق قبول است	و بے باطل ز فرزند سرور است
حوالت کرد تنگی بر سر او	که اندازد جمیدان پیکر او
سرتغیش بیا مدبر سرب	نکون کردید در دم پیکر اسب
بخاک افتاد در دم آن غنا	رودندش نچنک پیر عاشق
بظاهر مهلتی شد بهر انشا	جهازی کرد پوزار ذکرا الله
جماعتی را هماده گشتند	بر و قیله خود استاد گشتند
ایستاد هیر بر پیش رخسار	ازین زکوا هینکا مرغان
زهر و سعد با ز شاه عشا	بگفت ای یاوران تخت عشاق
بر پیش رخسار استاد باشد	با هینک عدا آما ده باشد
خدا را تا بجا آرم نمازش	نهم سر بر جبابه نیازش
ستادندان و دین و پیش	سپهر کردند جان بهر عدلش
تنی چند از عدل و کینه پوزار	شدند سو آتش نال و انداز
هر آن تیر که از دشمن هید	دو یار و مهربان بر جا خرید
نماز شر و سید چون با خبر	گذاشتند آن روز این عین
با این نشا بستن شای یار	بشر گفتند در آن آخر کار
شکر راضی نما از سابر کو	که روح از تن رود اینک بدان

بگویند
که این
کتاب
است
از
پیر
عاشق

شاهان جنب منظر

۵۵

شاهان جنب منظر

دفرود آن شهر بهیمن و نما	که باد از شما را ضعیف داند
شهادت خضر جنب منظر علیه السلام	
جیدان شاه از جنب احد	گرفت و شد شو میلا هینا
برین اخلاص آن بهیمن	چرخ خواهد کرد در راه خدا
دانش پستین آنها شوهر	نریا که ازین فرشته بود و ازین
رجز خواند و نسبی و ننگا	مبارک خوانست از آن قوم کرام
چنان رزمی بود آن پیش	که بر نام او روان تنگ آمد
شیر شیر آن پیر جوان سرد	همی میزد از سر که جدا کرد
بر تیغ نیز دران رزم و پیک	فکند از آن جماعت جمع بسیا
بیاری کردن فرزند حیدر	نکو کردی ادا حق پیمبر
بسیایان بود خود عهد و فدا	بجای آورد حق مصطفی را
چرا در دوران ان شر و بیاد	تو گفته خاتم عهد و فایده
جیدان چنان دشمن کشیده	ز تیغ کین شد در هم بیا
چو دست و تیغ و افا دانگا	قتل از آن سبب پیر و فادار
جید مصطفی عشق عشق	جید خیر با آمد بیا این
بگفتش کای جید داور	سلام من رشتا تو پیمبر

شهادت سید بن علی

عده

شهادت سید بن علی

چو بشد آن پیر نود ز آب باد	شهر عشق آفرین را کشتی باد
شد از بکشدن آن پیر نوا	بر شاه نیک غم هویدا

مقامات شهادت سید بن علی

سودید عمر آن شیر شکار	نمود از شهر یار عشق بار
شریف بود آن مرد سرفراز	صبوح اندر مهالک بود خا
سهند افکند در میدان سپکا	فراوان کشت از انقوم خا
ز سنی کینه رخ آن پیر واکا	فتاد اندر میاجع قتل
ز بعد قتل آن سلطان دیا	شنید آواز آن مرد هشیو
بدانسته کرد آن سلطان عالم	کشد از این جماعه صغ
برون شد شیر خجی از کینه	نبرد آورد بان قوم کلاه
بکشت و کشته شد آن پادشاه	چند همراهم یاران سوخت

شهادت سید بن سلیم

چو بجای بن سلیم از شیر هیوا	اجازت یافت بجزین اعدا
ز بجز خوان کشت آن شیر خا	بکشت ای قوم غافل از خدا
ز هند تیغ خود ای قوم خا	نمایم روز روشن چو شتاب
چو حق دایا ورم ای قوم	نمیترسم ز مرگ اندر صفایین

شهادت سید بن سلیم

کفن خور

شهابی قره غفار

۵۷

که من خود بنده موی عشقم رجز خواند و مباح خواست تنش شد خسته از شمشیر خنجر	چو بجوین زنده احیا عشقم مبارزها نکون کز او شمشیر رسید آن شر و از پی
شهابی قره غفار عالی مرتبت	
برآمد قره آن می غفار به بگفت ای عشر فجار خوار کنم دفع عدوان خسر و دین همی گشت از سپهر کشته کردید دل و رو و جنت شد از عید	بمیدان عدوان بفریاد منم خود قره با این تیغ خوار فدا کردم ز بهر آل یا سبین بنور خورشیدین آغشته کردید بذر بر آستان او ختم زبون
شهابی تاج مجاز عالی مرتبت	
دگر محتاج مسروق مؤذن مؤذن بود شر و ادب غار اجازت خواست آن پاکیزه بمیدان رفت ز من گشت	که بود از عاشقان پاک مؤذن مناد بود درگاه نیازش که از میدان شود خوشنود پل آنکه شود فردین بر نیازش
شهابی تاج مجاز عالی مرتبت	
هلاک نافع آن میرا فرزند	که ترا انداز بود و کینه پرداز

شهابی تاج مجاز عالی مرتبت

شهابی تاج مجاز عالی مرتبت

شهابی تاج مجاز عالی مرتبت

شهاب‌النجاة

۵۸

یکی تری نهادند گمانش	فرستاد بسوی دشمنانش
بگفت ای قوم درو از کشت	منم بدخواه هوش بداندیش
بترکش هر چه بودش تیر تیر	شهاب آسمان و کیم شیطا
ز تیغ بید ریغ آن شیر باله	کرو و می افکند از باره زک
هلاک ما می شود بدایان	شهاب آورد شد زرق و برق

شهاب‌النجاة

برآمد جابر بن عروه آنشیر	ز صفایند کفن و خشنید
ز اصحاب بود آن هنرمند	هر چینی که ظفر جوید و بند
چو یاور بود در بدو خینش	فدا کردید از بهر جسدش
بگشت از قوم بید شمشیر	بخون غلطید بر یک نفس
خوشا عشق و خوشا آنکشته	خوش آن پیر بخون آغشته
که نوشد آب زان کاس کافور	تعالی الله از این سوسه مشکور

شهاب‌النجاة

جوان شد بر و از خرم عشق	که با بش رفته بود اندر عشق
چو دیدان نو جوان لاشع	چنین فرمود بان جمع حصا
که این نور سیمه با بش کشته	در این میدان بخور آغشته

شهاب‌النجاة

شهاب‌النجاة

شهادت جناح الله

۵۹

مبادا امام این یکدانه فرزند چون گفت ای شفیع روضه چو خواهد رو سفید ^{زهار} بزد سو میدان رو شد انجمن گرفت از قوم دین خون پدر را سفرزند چون مادر بدید زحر که شد برون بالچوب بکفتم عجز شاه عشق بدین پرده وضعف قوم ^{بید} دو تن با ضرب چو آن پیر شرعش گفت آن پیر زنا جهاد کافران از بهر زنیست بجای خود عجز دیده خون	بود مکروه طبعش چنگ لبند مرام در زره پوشید بر روان کردم بسو جلال اعدا بر آوردن دما کوفیان کرد براه شاه داد انگاه سر را سپند آسان جناح و جمید سو میدان رو چو پیل مست همانا پایمال راه عشقم حمایت خواهم از فرزند تیر فرستای آن زمان سو حجت که راضی کرد از خود و لایق زنان را هیچ نیرنج و محنت همی شد ماله زن باقلب
چو یکدشت انجمن ریا بگفته شهر انگ جنت	جنازه از دل تفسید ز راه مخمس کن که ایل وقت

شهادت جناح الله

شاهای عمر و جبار و عبد الرحمن

ع

چو رخصت یافت از آستان پادشاه	فکنده خورشید مید پیکار
جما در سخت کرد آن آفتاب	ز پا افتاد اندر پهنه جنجک
بشد سوختن آن مهر تابان	که آسایش کند از دم و پیکار
شاهای عمر و جبار و عبد الرحمن	
بیزو شه ابار و گوشتاده	ستاده بود عمر و جبار
پیران رخصت و آشد شو	نبرد آورد با آن قوم خنجر
جما در شمنان را سخت پخت	با آسایش خود اندر جنت انداخت
چو عمر و جبار شد سواران	سو میدان روان شد عبد الرحمن
چو بود از بندگان عشق مله	بشد با سرخ رو نژاد احمد
بکشت و کشته شد آن نجات	ابا یاران بشد نژاد پیمبر
شاهای شون و عبد الرحمن و عبد الجبار	
غلامی داشت عبد الرحمن	یلی مرزانه بود و شون و جبار
بگفتش ای دلدارم دل افروز	چه خواهی کرد ای شون و جبار
جوابش گفت کار هست یکروز	بجز یاری فرزند پیمبر
بگفتش عبد الرحمن مرد وفادار	یقینم بود امروز از تو ز کار
سازم داد شو و شاه دین	بیار ایستاد که در دم و کین

شاهای عمر و جبار و عبد الرحمن

شاهای شون و عبد الرحمن و عبد الجبار

شهای غایب

۶۱

نیمه شب

گرفت آن پهلوان مرد سیم	بر تیغ نیز از نام آورد آن کلام
فدای گشت شاه انس و جن	عوض بگرفت کلز و جنان
چو شوز خود رو آشد سوز	شهادت را شد نوبت و بلا
شهای غایب ضیاء الله علیه	
برون شیر مرد لا ابا له	کر بود از عشق پرور و خوش
برون شیر مردان یافته کام	سرخنک آوردان غایبش نام
دلیر پارسا و با هنر بود	شب شب شاگرد او را پند بود
سرپارفته اندر خست آهن	هزار در درع کرد پریشان
چو رخت یافت از شمشیر	بشد جنک بعد از کینه پرازان
زدیدار سوار دشت نورد	بر آمد از نهاد کوفیا کود
یکی فریاد زد شهر بد اختر	که ای آهن دکان کینه پرور
ز صف برون نیاید کتن به	که این پر خاشاک شیر شیر
بازر بایجان دید که این	زین افکند شیران و شیر
همانا فتح آن فرخنده کشور	شد از شمشیر این شیر کاور
هم رزمی نبرد نداشت	نباشد چاره اش جنک با تو
مبارز خواست آن شیر کار	نیامد نزد او یک تن سوار

شماره اول از اعراب غفار

۶۲

بنام دید آن زمان بر قلب	همی افکند سها را ز پیکر
ز غوغای جهش شاکری نه	بر آمد از نهاد کوفیان کرد
بگود او کو و می کینه بر داز	شدندان شیر لاسنک انداز
چو دید آن حال آن مرد دلاور	ز ره بر کند و در انداخت
که رخت آهن از بهر چهرگان	چو پیکان کیر ازین دشت
بدین رنج و بدین زحمت زو	در افتادی تنم در هشیو
بشد شاه مرغان شد مکان	بکف روح روان بدار منش

شماره دوم از اعراب غفار

مبارز شد دوش از هر یار	که بودند اند و از اعراب غفار
به پیش و محشوقه افریند	کشیدند از جگر آهی کبر سوز
بگرییدند چون ابر ازاد	بنالیدند چون مرغ بکلار
بدیشان گفت سلطان و عا	چو گریاند شمار اند ازین
شویدای هم نهاد بر این	بفرود سربین با چشم
بگفتند دو بال شاه ش	که ای فرزندان لبند بهر
میگریم از جنای خداوند	نیستیم این جهان را هیچ دیند
همانا گریه نا ایشاه پیروز	بود بهر تو در این وقت این

شماره اول از اعراب غفار

شهای حضرت علی اکبر

۳۴

که ماندی اندر این بیکارتنها	برفته از کفت سرها و تنها
شدند آنکه روانه سو میداد	یکشده همی از قوم عدوان
ز تیغ قوم کافر کشته گشتند	بچشم تر بخون آغشته گشتند
چو از نشان بدر در ورون ^۸ شد	هشت جاودانشان را یگان ^۹ شد
نماند از یاوران شاه یحیی	ز اخوان صفا جریع معدود
سلامی شاه زاد افند ز قند	غبار غم به تیغ از چهره رفت
بدر و شره زجر چرخ طلس	نماند از بنی هاشم و کرس

شهای شاهزاده ازای حضرت علی الحسین

چو بکند شند شیران حجاز	علی اشد و آتیغ باز به
ز صف آمد برون آن شاهان	ستاره دیر بر کار محشر
ستاره ریخت از نوک ^{۱۰} شمشیر	هلال آساکه شاه بوسید
بگفت ای بهترین فرزندان	جلال کبریا در تو مندم
نماند از ای سلطان پیر	که الا الله را باشم قلاوز
بدان شمراده شادون ^{۱۱} شتر	چنین فرموده کای شیعیان
برو بدرود کن اهل حرم ^{۱۲}	که بدینی ز سلطان قدم را
چو رخصت یافت از آن شاه	روان شد شوخ که بیدرود

شهای امام علی

شهادت حضرت علی مرتضی

۶۴

پی بدرودمان تمثال از موت	برون آمدن خرمشخت و شش
نواى فرقتان شاه منصوب	حجازی بانوان را کرد پشور
پس از خورشید سر قامت	روان شد سوخراگاه امامت
که بدرود آورد شانوار را	خلیفه حق امامان توان را
فرات آسا کشود از دیدگان	ولیعهد پدر را کرد بدرون
چو غم رزم قوم کینه ور کرد	زده از کشتی لیلی بر کرد
همود آن خسر شیرین شهادت	پروند شیر زیان را حایل
سپر بردوش آن میر و رقت	چو بردوش نبی صریحیت
بمعراج شهادت شد شتابان	برافش شد عقاب کعبه کوها
شرع شاق خلاق محاسن	بکف گرفت آن نیکو جهان
باه و ناله گفتای داوران	سو میدان کین اکبر من
بجای و خلاق از رفتار کردار	بدان نورسته چو شاخا
ببر این قوم فیض رحمت	فروغ برست غیظ و نفرت
چو تابان گشت نور و روش	مخالفت را و نکرد پشور
کمان کردند قوم کینه ور	که باشد این مجاهد خور
برای حضرت فرزند بکس	شده میدان از کفر و ظلم

شهادت علی اکبر

۵۵

بفرمودای پرستان بلبل	که باشد کاران آفت و بلبلی
منم زاین اهل بیت بر کزیده	شعشع افزین را نور دیده
بگفت و بر کشید آن تیغ از نو	بر آوردان نهاد دشمنان ز نو
کروم و بی بقیع آن شیر زدن	همی جا داد در آتش زمینان
زدم قوم و دوزخ و گریختن	روان شد سوسنا و دل گشته
بگفت دایم با او نیست	که چون حق باشی از مرگ
شدان سوز و طش و از قتل	توانای زبان و طاق آن تن
دران خمر که چو بود آب نایاب	ز جلت شد شاه آب افزین آب
نکن خاتم آن سلطان مرید	نهاد اندر هاشم احمد
چون سر چشمه چو آب	مکید آن خاق ختمی بنایم
توانای شدش برین دریا	سومید آیین افکند باره
چو آن سر چشمه عشق شید	بر زم دشمنان مرغانه گوشت
شخاقت نشان میر حجاز	چو صد تاخت بر کفارتا
کوه دیگری فرو ناپود	تو گفته لاف می در شا او نو
بنا که منقدان غدار و خور	سند افکند سوسنا بی یار
شد از شمشیر مر و کرام	عیاشون القمر از فرق آنشا

خروشان گفت کای پشیمان	سلامت باد از دارای او
چو از شهباز قدرت شد پیر	ابو یاسع قاتل و در چنگال
بگفت ای مرکب لطیف بود	مرا می بریزد شاه زیجود
فرس را شد از این حالت ^{سست}	نگرد از شهسوار خود ^{سست}
سؤلش کرد که دشمن شد گفت	ندانستم که را برود و کج رفت
همی انم که جسم جان جانان	مقطع گشت چو آیات قرآن
چو رفت از دست شاه عشق	روان شد از پی که کشته ^{دست}
صفت شمن در یک از چپ ^{راست}	نوا ای محمد زینو خواست
عقاب دید که بر شکسته	علی افتاده زین از هم گسسته
سر برافش و فرقه دریده	بجانان بسته جان و از خود ^{بریده}
فرود آمد زین از با جلا	چو پیغمبر فرج رسالت
نوا ناله شد از تن ^{هوش}	گرفت آن پیکر خوین ^{دشمن}
چو دید از سرخ رو ^{کین}	پدر را گفت کای نفس ^{خستیر}
شدم سیر از دست ^{خداوند}	فرات را نباشم آرزو مند
بی نوشیدنت از آب کوثر	دگر جای است در ^{دشمن}
همی گوید که زود آدر ^{پوش}	که تا بدین حال داور من

شهای شاهزاده قاسم

۶۷

شهر فرمود کای شب محمد	چکید جان جان عشق مرد
پس از تو خاک بردنیا و پیش	نیز دمه روی پاکین و طیش
چو شد سوختن شب بزم	روان عشق بری شد ز پیکر
سوخت که روان شد پیا	روان از تن جوان از دست
پس فکر گفت بایاران هراه	برید این فوجن را سوخت
چو آوردند تمثال پیر	بروینان خیم آمد دخت
روان شد سوختش بر کینه	بدنانش زان داغ دیده
فغان و ناچندان کشیدند	که پرده عرش عظم زادند
چنان زد صیحه ای که کشتن	که عقل ما سو کردید مجنون
هنوزم بود دل ز این طبل	که از شود کرد شد در تلام

شهای حضرت شاهزاده قاسم

یکی دیدیم از شسته عشق	برآمد تا که کرد ز کشته عشق
بهر رخ دلبر بدو این ماه	هملک عشق با این دین شاه
جهان نادیده و نایافته کام	فرشته عشق بود و قاسم نام
بم گفت ای شدن چند	مراد کشته از جور و کجاست
شدستم از جفا و جور دشمن	فرخای جفا چو چشم سون

شهای حضرت شاهزاده قاسم

شهای شاهزادی و استیلا

۶۸

که کردم همکار ب شبر احمد	بدو فرمانم ای سلطان ملد
چو باشی یار کاردم از برادر	بدو فرمود با چشم نیاخت
کدام حرکت عیان بینم قیامت	مشور اخبر تو ای شمشاد قیامت
یتیم آسا بصد شیرین زنجار	بعجز و کلاه وینکو بیایان
بگفت ای از نو پیدا عرس برادر	بخاک پای آنش سرور خست
مراد دیتیمی برده از یار	غم دیار بیتای دلور داد
همه اهل حم را کرد بدرود	چو شد آنش یازن جنگ خور
نشست از نو کل باغ پیر	بر هوارید زمانند حد
یک ز اولاد ازرق شد بر پیکار	مبارت خواست از آن قوم
زین شد سر نیکون سوخته	شد از شمشیر شهراده
برادر رسا شد نیکو آذر	سرد یکر آن لعین زانک
نزار ازرق ماند و نه اولاد ازرق	ز برق تیغ شیر بشرق
از آن چالاکه و آن دست	عجب کردند قوم از سانخور
بر آورد از دمار کوفیا و کرد	علی وار آنسوار دشت ناورد
عمر نایب لشکر شد پدیدار	در آن هنگام غوغا پیکار
مستانان شد سوان نو جوان	بگفت بودش یکی بر تله شیر

شهادت ائمه اطهار علیهم السلام

۶۹

بگشت آخر عمر سبط علی را	بجنف آورد ماه منجلی را
بز داز پرده دل سخت فریاد	قتاد از زینامی هاشمی زاد
فدایت کردم ایندم داد من	کدای فریاد رس فریاد من
بیدان بد سیر زان دست تن	صفه دشمن دریدان شاد تن
ندست خود جدا دستش ز من	ز زین آمدن کونان کفر مطلق
کد پوهانیدم از دستید الله	مدد میخواست از آن قوم کمر
باستخلاف از جبهه سنگ کوه	کروهی دشمن از هر کساره
تن قاسم بنیو ستم آستان	دندان هنگام شد با خاک
چو افتاد از هوا آن کرم مظلم	همی گوید حمید از بن مسلم
بیایلی یقیم خود ستاده	شر عشاق را دیدم پیاده
در ریغ ای یاد کار یار دیرین	همیکوید در ریغ ای جاشین
نشد یار یار از هر قوم مقدس	سرا خواند بیاری از جوانان
همانند کف شمر جسم بجان	چو شد سوختن آن جاجانان
بخواه بایند نزد شب احمد	جوان کشته را سلطان سرمد
شهادت اولاد حضرت زینب سلام الله علیها	
خلیل عشق ز یار یار و یار	چو دید آن هاجر آل پیمبر

شهادت ائمه اطهار علیهم السلام

شهادت برای حضرت عیسیٰ

در آن ولدی نبود شرح فرزند	هنا دادند حکم دواغ دود بند
برادر را نمود آن شاه فلان	دو اسمعیل قرآن بقدران
ز بهر یار فرزند خانم	سو میدان شدند از هر دو
بنیر حیدر و فرزند زهر	چنان خاک آورد با قوم عدا
بکشند از گروه کینه دنیا	چنان نادست تیغ از کار قضا
دو پور و جوان زاد زهر	ز بود از خاک میدان بجا
چو مادر دید نقش آن روز	بگفت از شمار ارض خداوند
شهادت برای حضرت عیسیٰ علیه السلام	
چو عباس علی آن شیرین	بدیدان حال و آن پیگامید
با خواهر که بودندش زمان	که یک عبدالله و عثمان و جعفر
بفرمود آن شجید شایل	که ای لخوان میران قبایل
نمی بینید کاین صدق	شده بی یار و رفیق
شمار اینست باین دار فانی	نه فرزند و نه زن نه خا مان
همانا سرخ روی نرداور	به از دنیا و مافیها استگیر
پس اندر زن سالار هجرا	تکا و بر جهانید از جا
نخستین ز عبدالله بمید	نبرخ کوه همچون شیرین دان

شهادت برای حضرت عیسیٰ

در بیان حال حضرت
شاهنمای دولت حضرت

ز تیغش شد بدو فتح لشکر	بسان حیدر آن شیر خاوند
فغان گوید آن بر عرش علا	شده از شمشیر آن میره لارا
فرسزاده است میدان ناسر	نوکفته حیدر آن سرکه هوس
مراون شهر آرد را درشت دل	شده از سوز عطش و زخم
ز یاد رشت فلک پیا سمنش	ز کار افتاده می پیکر پندش
بجنت رعد امان پیمبر	ز دین آمدن کون میره لاور
بمیدان شد جو غم خویش	پس از او جعفر آن شیر شو
فراوان کشته از او کلا شیطا	شده از شمشیر بل شیر زدن
به تیغ تیر آن میر چنار	سپاهیان نمود از دین نگار
ز دین قتاد شمشیر خاور	ز بسیار زخم تیر و خنجر
بزیر پرتاب سلطان کرار	بجنت شد بزیر میر طیار
سویاغ جنا بر دند شادان	چو عبد الله و جعفر ز میدان
بکشت از دشمنان مرغان بسیا	شد همان سو میدان پیکار
روان فرمود جمعی سوار	چراخوان دکر آن شیر زدن
همی افکند از کوفه سرود	همی بپشت همی کشته همی
از آن پس در راه خدا	گرفت از دشمنان کین برادر

شهای اولی حضرت عقیل

۷۷

شده اند دم بنزدیای خوار	قادر از باوه شیل شیرین
بدید آن همه آن پنا و میثا	چو عباس آن سپه سالار
همی گفت آرزوی من همین بودی	راخوان شده اندم سخت
آبا اعدا خود سازند بیکار	که پیش رو این سلطان یار
شدند اندر برشان سون	اباروی نکو این نازنین
قنای جها از شد نموده	دگر راخوان شهر کر که بود
که کین رخ ستند از آن کفر کین	ندانه چند تن بود ندان
بکین جو ز دشمن جید آسا	جها ایندند هر یک از جها
همی نام او را فکند از زین	بکوشش هر یک از جها
دران صحرایرا کنده و پریشا	مبارزها همه از تیغ ایشا
دل زهرای از هر شد کشته	تن شهزادگان کودید
زین غلطاهه برجا کشتند	ز رخ دشمنان صید کشتند
از ایشا کشت خرم جاحید	چو شد شهزادگان را جان

شهای اولی حضرت عقیل علیه السلام

برای نصرت سلطان ملت	با ولا عقیل امتا دنوب
برادر زادگان شیرین	روان کشتند یکسر و میثا

شهای اولی حضرت عقیل

در بیان خضر العنبر

۷۲۵

چو مسلم ز فاسا زو قراکن ز دنگ خویشین بوقا قین در آن غوغا ز لشکر جمع بسیا بخاک و خون همه غشته گشتند شد اندن بر عسم کرای نماند آنجا بجز عفا سلسلار	بلنکی پنج کان شیرا ورن لنک آسایدان دریا آهن برایشان شد هجوم و زنگار همی گشتند قاقو گشته گشتند ببردند از جهان خوش نیکو کس باقی برای شاه بی یار
در آن روز که خضر العنبر سر سبب الفصل اول	در آن روز که خضر العنبر سر سبب الفصل اول
که بدود و دریا لشکر آید طلب کرد آن شاه خویش نماند خون ندام آن زباندار بدادان کودکان را وعده روان شد سو میدا هر یک علی عباسی پیغمبر حسین نه سر پیدای پانز بای از سر فرار شد ز دست شاه و سار شراب آفرین گفت ای بود	سو خرگاه شد سار و شاه پس از بدود اطفا جگرش جواب ساق لب تشنگان را همیدان که آن تشنه میو شربت لشکر و سالار به یار نو گفته کربلا دشمن است زجا شد کنده آن انبوه لشکر همان لشکر جز از خونخوار چو شد میدا کین از لشکر

در آن روز که خضر العنبر
سر سبب الفصل اول

شهاب‌الکرام الفاضل

۷۴

برای کودکان آب بستاند	روان شو سو آب از نازین
بر زم اندر بک سبیطیر	بسو آب شد سقای محشر
چوسیل از کوه‌ها سوچم	بابا اندر شد آن میر هستم
خمید از پشت خنک کوه‌ها	یم رحمت چو در نم شد نور
کر سازد لعن خنک از آب	کف کافیش بر نمود از آب
فراتش در فطر شد بحر ام	بیاد تشنگان وادی غم
کر من سیر از سر از آب محو	بخود میگفت باشد از آب دور
در آب فکند یا امید تو	یکی خشکیده مشک داشت
ز اشک چشم مشک کشید	ز جور چرخ بدر قرار کج رو
هنگ آسا شناور شد کار	چو غم میغمه کرد آن میصفه
عنان عشق سو عشق یافت	بسودا وصل عشق می یافت
سره بر گرفتندش بناگاه	کروهی جنگو ز آفتاب گمراه
فراز آورد از دست خدای	چو دید از آن جماعت محو
ز هم بگشاید از آن صف	رها شد خیزد ما شتر از کف
بدونخ سر کوازشش کرد	بطعن نیزه اش هشتاد تن کرد
نداد او را مجال زدم کفار	هو و وصل و حفظ آب پیکار

بسم الله الرحمن الرحيم
شما خیر القصر

۷۵

یکی بر کشته از دین در کین	بقصد قتل آن کار دین
برون شد از کین که همچو	جدا کرد از بد دست بیا الله
ابا دست دگر بردشمنان تا	همی خواران سره دور انداخت
جدا کردند دست دگرش را	ز کار انداختند آن پیکرش را
لوی لاف می آمد در دیده	یدلا سیف آلود بریده
شدند هم گروه آن قوم دان	تنش را ساختند آماج پیکان
ز بر تیر آمد از هر سو بپوش	روان گردید بر خاک آبروش
دریده مشکین از پیکان کین	ز اطفال برادرش بر کین شد
هیو که زاده ببریده دست	ز حق بکس نشسته شیطانیست
یک بوی که داشت در دست	روان شد سوسه خواشانیست
فرود آورد از دست شکست	سر خنجر را اگر در خسته
از آن ضربت ز زمین کردید	برو خاک میر عشق باران
خروشان گفت شب شیراز	غلام خویش در یاب برادر
سلیل رحمت معبود را دار	شنید از دست کین آواز سا
صفه شمن در یکدگر با	رسید آنکاه بر آن عجا
بدامان بر گرفت آنکه سر را	همی نویسد خون پیکرش را

شهای حضرت علی

۷۶

بر آورد از دل تفسیده آه	که سوز آید از مر تا ماه
بگفتش کای پهلدار قبیل	نمرکت مر مرا که گشت حیل
شکسته شستم ای شمشاد	منی باید در سستی تا قیامت
دریغ از باز و زور از متا	دریغ از پنجه خیرشایت
دریغ از اهل بیت پی نهادم	دریغ از یا و رو می سپاهم
دریغ از باغبان نخل امید	دریغ از آسار باغ تو چید
نظر بکشد چون فرزندان	بمشال خدای فردا و ر
زبان بکشد و بختی گفتگو	حدیث عشق باشد مومن و کفر
زبان عاشق و معشوق با هم	چیدان من که خشم کرده
چوپا انداز معشوق کراهِ	روان خویش کرد آن میر سَپا
شیر احمد نشان حیدر دم	رجا برخواست بایک عالمی غم
بجزم دزم آن قوم ستمکار	نشستار دیشترین از شاه

شهای شیر خوار پستان عشق علی اصغر

پس از قتل برادرانش خود	بیامد سوختر که هر بید زود
فرود آمد ز لبش عشق چاک	در پرده سر این شش پاک
بخواهر گفت کای آلام جانم	بیا و راضی شیرین زانام

شیر خوار

شهادت علی اصغر

۷۷

کبریم روی آن پر شمع کل را	کل دست شاه رسول را
بیاوردندان شیرین زبان را	که فر بلای شود شاه زبان را
نشان دادن مطهر خلاق و دانا	کل پر مرده خود رزق دامن
سرش بنهاد بر بازو کوشش	بیوسد وارهد از آرزویش
لب رخسار هاشم دید آنش	شده از تشنگی چون کهر بازو
نمود شیر بودش زربلای آب	نه بود آن طفل را از تشنگی
همی بوسید رو چون گل او	همی بونید مشکین سنبه او
بنا که هر ماله آنشوم کس راه	بدید آن ماه در لغوش آنشا
بیاض کردنش چون غنچه خور	بود رخسند و پیدا است
سر پاهو تیری آن مرده و معبود	رها نید از گمان کینارش بود
قضا بدید آن تیر سه پهلوی	شرو شهرزاده را حلقه و زانو
گلوش بر درید از گوش پاکو	خوش الحان مرغ شر کرد چنان
تبسم کرد بر رخسار دانا	که شد از آن تبسم دل کبابش
شش خون از کلو بگریخت	زمین میگرد چون گلزار از آتش
همی کوسید شریف را بر طایوس	خداوند خبر داد ای ناموس
که آن خون را شد دنیا و عقیقه	بپاشید اندر داندنم شوکالای

شهادت ابو بکر حسن

۷۸

پوید آن طوی کلزار طوبی	زدست شاه بردمان زهر
ز تیغ تیز آن قوم ستمگر	نه اکبر ماند هر شد ناصغر
چو شد آن فوکل شیکر کلا	حرم را شد خون باغ لاله
بیاورد اشک تشنگانش	بخوا یابند نزد کشتگانش
بگفت ای داور بالا و پسته	که از یک ذره بدیش ملک
اگر بضر توان ما کشته شو	بکش کفر تو از این قوم منو
ز به یاری آن سلطان کس	فغان شد از حرم بر رخ طلس
دکوتری شد پیران ز لشکر	هنا دادند دل شرداغ دیگر
شهادت ابو بکر حسن علیه السلام	
بمخون اغشت بویگر حسن	غین کرد اند شاه ذوالمن
از آن یک تیر مرغ و از آن	بدامان حسن بکرفت سکن
اغلا هفتاد مایه است	سومید او مایه با لشکر
چو میداد شد حق او را و عشق	چو داد و رکشت یکتا داو عشق
بیکساعت شد سلطان مجا	چو حق تبه داد راندشت بدلا
ز خون و جوانان پخته کین	چو کلز از جنا کردید رنگین
بدر آمد دلان عشق با	بسوختن جوانان گشت صد

شدان

شهادت ابو بکر حسن

شهادت ابو بکر حسن

امام جبرئیل علیه السلام

۷۹

<p>بد و درش حلقه ز زشت لشکره بسو خیمه آن نور سسیده بدیدارش بکسب آرزو مند بشهرزاده گفت شاه یار که آمد سرخ روز این چهارم چنین فرمود که ای فرزند مانده جرم و تو مرد دیگر فغان شد از حرم به چرخ طلسم طلب فرمود از آن حشمت زبان کلاه است و خویش خاومه</p>	<p>شدان کرد و سارق سوزگار روان کردید شاه بر کزیده همی بر سید از احوال فرزند پس از تیمار بیمار دل افکار چو شد انجام این خنک جفا بپای سخ کشته عشق خداوند در این صحرای خورگاه باقر بگفت و شد پیمان شاه بکس کهن پراهنه آن کسوت عشق مرزا این گفتگوی کهنه جا</p>
<p>امام جبرئیل علیه السلام</p>	
<p>بنزدیک براق برق پیمای امین وحی شد پیشش نمودار نماز آورد قبله انس و جان را چراورد که ز درگاه جلالت که هستم شائق دیدار او در</p>	<p>شدان خیر کرد و حجت پیمای نشست پشت زین انشای پیا سار طبع داد شاه کن فکار بفرمودش که ای بیک رست بگو تا وقت نکند شتر است</p>

بشهرزاده

بشهرزاده

{ اتمای حجت بد فلاح جام }

بگفت ای شهریار ملک هست	تو خود آگاهی از بالا و پستی
یکی لشکر فرستاد خداوند	با مدار تو ای عشق هنرمند
سپرداری منصور فرشته	که اندر راه تو از خود گذشته
بدیده فرمانروای سلطان پیر	کم این قوم را با چیر و نابیر
باشک آلوده ان سلطان مد	بگفت ای محرم اسرار احمد
منم به لشکر منصور منصور	مر اجزدین حق نیست سنخ و
مکن ای پیک حق غمخوار من	که پیمان نشکند به یاری من
مقامات و صوفیای کینا	هم طری شد شمعانده ان کینا
و ز اینجا تا بصل دلبر خوش	در این هنگام نبودنیر پیش
ملر بکار و روای ملک او	که من خود دانه و این قوم کافر
سو با لاشدان پیک سو	روان شد سو میدا عشق
ستاد و خواست از ان قوم کافر	ایمیر لشکر آن شوم اختر
بیامدنا بر آفشاء خوبان	مقابل کشت چو شیطان بر
اتما حج فرمود ای امام علیه السلام بر با شمنان بد فلاح	
بفرمود از به اتمام حجت	که ما را با شما باشد شربت
بفرغش بر سر و سر استم	که حاجات بیان کن به کم

ای امام علیه السلام بر با شمنان بد فلاح

احسان و احسان

۸۱

که باشد کاران آزار بر دانا	نخستین گفت کار ^{ای} سلطان
ز تیغ نامدار و تیر بر تن	زمین از خونمان شد آلوده ^و خون
بفرزند و برادر و برادر	شدم نهاد این و آن ^و خون
برم دخت ^{بنا} با چشم ^{بنا} خون	دهیدم ره که تا از این ^{بنا} و رطبه
یک از ^{بنا} مسلمینم بر شمارید	در این حاجت ^{بنا} نیست گذارد
کون برداشتند ^{بنا} احسان	بد و کشند قوم ای ^{بنا} حاصل
نمی توان از این ^{بنا} و خون	محالست این که بر ^{بنا} این است
رها ^{بنا} نیست ^{بنا} این ^{بنا} و رقم	اگر ^{بنا} ها و کردی ^{بنا} مدد ^{بنا} کار
عطش آمد در این ^{بنا} کوه ^{بنا} و نیا	لب ^{بنا} عشق چون بر ز ^{بنا} نیا
چنین ^{بنا} فرمود ^{بنا} این ^{بنا} و کوب	روم حاجت ^{بنا} این ^{بنا} و خون ^{بنا} کار
همانا سابق ^{بنا} بکجه ^{بنا} و آب	عطش ^{بنا} بر بود ^{بنا} از ^{بنا} تر ^{بنا} و شرب
بجانان و صل ^{بنا} جان ^{بنا} و دید ^{بنا} کار	جگر ^{بنا} نه ^{بنا} و چشم ^{بنا} و نیا ^{بنا} کار
بکوتر ^{بنا} می ^{بنا} کتمان ^{بنا} و نیا ^{بنا} کار	باید ^{بنا} که ^{بنا} کنیم ^{بنا} می ^{بنا} و نیا ^{بنا} کار
بدین ^{بنا} حاجت ^{بنا} و ^{بنا} و نیا ^{بنا} کار	کنید ^{بنا} ر ^{بنا} هست ^{بنا} و ^{بنا} و نیا ^{بنا} کار
همی ^{بنا} گفتند ^{بنا} با ^{بنا} و نیا ^{بنا} کار	ابو ^{بنا} آب ^{بنا} فرین ^{بنا} از ^{بنا} قوم ^{بنا} و نیا ^{بنا} کار
خواهی ^{بنا} کشت ^{بنا} از ^{بنا} آب ^{بنا} و نیا ^{بنا} کار	که ^{بنا} و نیا ^{بنا} سر ^{بنا} سر ^{بنا} شود ^{بنا} آب

مبایرت اولیا الشقیقین

سوم حاجت خدیوافتخت ابا این لشکران سوخت و خوار یکایک اندر ایدم بمیدان یکه فریاد زان جمع لشکر کرایه زنند شاه غشوا	بگفتای که هر آن آهین چسارزم او دیکم دل افکار که شاید کار و زم افتد با سنان شاه دشمنی شمرید با ختر مرا این حاجت قبول آمد بر ما
مبایرت دوم اولیا علیهم السلام	مبایرت سوم اولیا علیهم السلام
چو این پاسخ شنیدند شاه صفدر هزار و صد تن از یقینش در آمدند نماز کار مرد و تیغ و باره چو دید آن بد که سر را گمراه بگفتای جنکیان بگریه لحم رزمی نبرد این مظفر بود زور بنی در بازوی او بنا شد چاره این شاه منصور شدند آن قوم تبیک چهار میر تیغ و قیر و سنگ و نیزه جل	مبارد درخواست از آن قوم که فر شدند از دشت کین شوختم ز رزم شهری جستند چاره که خون میار و از تیغ دید الله چنین رزم او کردند برای هیچکس نبود میسر دل حیدر بود در ره تو او در این هنگامه غارت جنگ بقصد قتل آن سلطان اوست شاه این جهان برودند جل

مبایرت اولیا الشقیقین

سینا در این شرط
ز قن شهادت قنات

۱۳۰

های جان ز هر او پیمبر	عقاب آسان پیکان کشتی پرت
چو آن لشکر شکن سلطان دنیا	بدیدان کار ز آن قوم تمکدار
حسامش ریخت سر زان طایفه	چو تیغ حید اندر بد اخراج
شد از شمشیر عشق لا ابله	ز گردان عرب انداخت خال
گوز اساشد آن لشکر کوثر	هم از بیم تیغش شک ریخت
سپهر یحید بر هم همچو طوار	نه صف بر جانیه لشکر سحر
ملح سان آن کوه سست	پراکنده شدند اندر بیابان
بخون آمد شناور ز دل جانا	کمی در قلب کاهدی رجستان
همی فرمود در هنکاه جنگ	که مرگ او بود از برون شک

ز قن آن بی با صبر شایر شرط قنات

عطش زور آوراند عشق	که تار افتاد چشم ز عشق
ربودش تشنگی از دست چاره	زمیدان سحاب و کند باران
فرات از دیدن آن شایه بخود	عبار غم گرفت شد کل آلود
براق عشق ز این غیر عشق	مخاطب کرد و گفت صحر عشق
بنوش آبای براق پرتو گستر	که هست از عطش ناله و خسته
سمند از آب سر به گرفت بالا	بر مر عشق گفت شاه والا

سینا در این شرط
ز قن شهادت قنات

کو ارا نیست بر من آب کوثر	تو باشی تشنه ای سبط مبر
کفی از آب آن یارب رحمت	همی گرفت با صد پنج و هشت
رها شد تیری از آن قوم ^{میشو}	ابر خطوم آن سلطان محروم
مخورد آب دهها کشت ^{نشان} خون	شدان فلک نجات از آب ^{وین}
هجر تفتیده و تن پر جرجخت	هرگز نشد زهر استراحت
دمی استاد و با قوم متمکر	نمود تمام حجت بار دیگر
بفرمود ای گروه فتنه کنیز	خدا را هست فردا آتش تیز
روان بود که در فردا می شمر	شود خصم شما دارا داور
کو ارا نامدان و عطر ^{نصیحت}	آبر آن کافران با فضیحت
سیکباران کوه کفر آیین	بشوریدند یکسر بر پیشه بین
خداوند سمند و تیغ و باره	نمود آهنک خصم دود و باره
فراز آورده اند دست خدا ^{نشان}	میان جسم و جان شما شد جد ^{نشان}
کروهی چنگوار هر کرانه	سوار گاه عصمت شد روانه
بقصد غارت خانه نبوت	برفتند آن گروه بمرقت
شر غیرت نشان از غیر ^{نشان} الله	خروشید از جگر بانا له
بگفت ای پیر و آل سفیان	که خصمید این زمان ^{نشان} سحیان

الشهداء شط فرات
رفیق سیدان

۸۵

چون بود شمعان روی بهر	نزد ترسی از نعا دور و دور
شوید ای دشمن پاك نژاد	بدینا خود از آزاد مردان
شما راه تبیین رزم و سكا	چو میجوید از آل الله اطهار
بگردید از حرم ای حریفان	مرا تا زندك باشد بیابان
چو این فرمود شار و زمش	بلشكرو بانك ز شمر بد اختر
كه قصد شكست قوم بخوار	بگردید از حرم شاه مختار
همانا رزم با كهو گریه است	كه دل در سینش از غم دگر
ز جاجنبید آن دریای آهن	به قصد قتل آن تمثال ذوق
ستم كه كافیه زان جمع گفتا	روان شد شكسته با تیغ خوار
هنگام تیغ آن مردود كمراه	سرفسر پدید از نقش الله
بریده افسر با قوت از خون	بد و را فكنده آن دار آلود
سوخزگاه شد شاه مطفر	طلب فرمود دستار خوار
يكی ستار برود اندك شكسته	بصدق حشر بنزد شاه خسته
بسر بر بست دستار از شرف	دگر آهنگ جنگ قوم دوزخ
سوخنگ عدوان شاگرد	روان گردید چو حیدر دگر
كز زبان كشتن آن لشكر مبد	كروهي كشته جمعی از و نالا

راز نیازان بزرگوار
با حضرت کریم کار و قاتل کار

۸۶

بمکن باز شد سلطان ابرو	که آساید عجز زرم و بیگا
فلک سنک فکند از دست	به پیشانی وجه الله احسن
چو زان کینه آن سنک جفا	شکست آینه ابرو منار
که کاکون کشت رُوحش	چو در روز اخذ روی محمد
بدمان کرامت خواستش	که خون از چهره بزاید بنا
دل روشن تر از خورشید	نمایان شد زین چرخ جو
یکی الماس و شیری لشکر	گرفت اندر دل شهر کجا نابر
که از پشت پناه اهل ایمان	عیان کرد بد زهر او و بیگا
مقام خالق یکدای بخون	ز زهر آلوده بیگا کشتن
سنان زدن بر پهلوی چنان	که جنب الله بدیدان دنیا
بدیدارش دلداران آفرین	سمند عشق با رُوحش بکشد
بشکر وصل فخر نسل آقا	بر وفادار و می گفت اندر اند
ترکت الخلق طراف هوکا	و ایتمت العیال لکی آراکا
و لو قطعنی فی الحب ربکا	لما حن القوادی سیو کا
زمانه دیر با معشوق جان	همی بسر و اسرار نه کا
حرامی زاده خود نام زعم	شقاوت داید اول فاجر

وَقَالَ اللَّهُ حَسْبُكَ
شهید بن حسین

نه شرم از مصطفی کورده اند	روان شد سوسه با تیغ خنجر
بزد شمشیر بیدین کافر	بدوش زینت و شپهر
یکو شاخ بلند از بهر وقت	برید از طوبی باغ نبوت
شهر حیدر نشان با تیغ خونین	فرستادش بسواش تیر
کرانباری زخمش کرده خسته	دل زهرای از هر شد گیسو
ملایک راهم در کشتن	ز صبر آن شه فدا نه بر خاک
دگر بارش سنان کفر آیین	بزد بر سینه اش آن نیر از
شهادت عبد الله حسین علیه السلام	
یکی طفلی برون آمد ز خرگاه	سوسه شد و چون قطعه
هوای دیکر شد داشت در	بدی شهزاده قاسم را بپای
در اندام خواهر از کف اشیا	که این کودک برون ناید خرگاه
مذارند این جماعت هم بر ما	نه بر کودک نه بر بر و نه بر ما
کریزان از حرم گردید ما	دوان تارفت در غوغا
شش بگرفت همچو جان شیرین	بگفت ای پادکار یار دیرین
چرا برون شد از خرگاه	نمی بینی مکر پیکان پسران
بگفت ای عم شد از زینت	نمی ترسم ز تیر و نه ز شمشیر

شهادت شهید بن حسین

آنکه بدست بر داشت
آمد خضر بفرمان آمد

بنای که کافری زان قوم کمره	حوالت کرد تیغی بر شاه
ز بهر حفظ شر کوته حد کرد	بر آن تیغ دست خود سپرد
جدید کردید دست دکان ازین	بشره کفابه برین چون کرد با
بگفتش جان عمو اندر این	شوی نزد پدر بیخت و غم
چو دیدش حرمه آن کفر گشت	بزد بر سینش بر و چنان
که کوته جان بداد و بیجا با	برید از دست شره تا نزد با

آمد ز کجین جلیک بدست خضر زید علی
بفرمان زید علی آمد

ایندش تر حق ناموس داد	سلیل عصمت از خورشید
با و از برادر بود دل خوش	که باشد زنده آن محبوب
چون شنید از صدای بخشش	ز برق تیغ و زدن با نیش
شکسته گشته صبر آن دلدار	ز طافت ماندش اندر آلام
بنای که رفقه هاج آتش	با زین نکون شد و خمر کا
پرویش پوز خون دیده	تن عاشق کشش آماج پیکار
برویش صیحر ز دخت بیجا	که چون شد همسوار زین
کجا افکندیش چو نشتالش	چهره با او کرد خصم بدکار

اینکه بدست بر داشت
آمد خضر بفرمان آمد

در بیان فضیلت اهل بیت

۱۹

مر آن آدم و شن پیکر پیغمبر	همی گفت اظلمه اظلمه
سوی میدان شدن خاتون	که جویا کرد در حال بزم
ندانم چون بدست خاتون	ندانم کس جز دانا و احوال
چو دید آن شاه را افتاده	تنش از تیغ کین کردید صد
شدش هوش را سر پیچیده	ز خون دل زهرش ساخت
بگفتش کای مرا جان برابر	تکلم کن باین غمیدان و هو
جوابی نامد از شاه معظم	فزون تر آمد آن محزونم
حلیف عشق حق ناموستی	قسم دادش بر روح بابی داد
جوابی کوی زان لعل شکر	که تا کرد دل غمیدان و خور
در وحدت ز لعل جانفرا	بدان دارا نفس مطمئن گفت
که با احتیاجی شو و انجیام	فخامی عن عیالی تو حاتم
پس آن محزون افکار دگر	نظر افکند بر فرار بدکیش
بفرمودش که ای بن سعد	مگر این نیست غم زنده میبر
که پیش چشمته ای مر و د	کشندش با هزاران زنجیر
ز رویش رو کرد اندان استمکد	چو بلبل پس از بو خلاق و دور
بحکم محکم سلطان سرمد	روان شد سوخته کرد و حمت

فرستاد سر سید

دلی پر آذر از سوک برادر	زبان کو یای حمد حق باور
ز قوت شدن آن عشق دلی	لهذا از ضعف رخ خوش حال
بشمیر شقاوت شمر کمره	برید از مبدیم الله الله
چو شد پر دهنه کار از کینه	خدا دیدند در آینه
چو زینت یافت لاج نیر	بچشم سر خدا دیدند کسر
جفا شد سر بمانده دژ	کمان کردند کامد و زو
فتاد از کردش این چرخ	زمین لرزید بر خور چرخ
بنا مهر این نه طاس و دار	شد اندر شش جبر کور
غبار شد پیاز این خاک	همیشه بر هوا نا اوج فلاک
کدشتان فاه و مهر و نیر و نا	که تا شد بر فراز تخت و خند
کنایه قصه این شهر آشوب	فرستاد سر سید
دگر این غما آن مرد دانا	که کرده ملک جان ز این غصه
چو ابن سعد بد کار بد اختر	بمقتل کوده خود این قصه انشا
خوای را سپهر آنسر که برادر	مرا د خویش را یا باید ز آنسر
پس آنکه کویدان میر بداندیش	بر تخت میر کوفه نکندار
	همه حال آن سر بکم و بیش

خداوند را در این دنیا و آخرت

امام زکریا علیه السلام

۹۱

نشست زین آن شب که
بشید رو سیاه شدت کردار
دردار آماره دیدم در
بفکر اندر شدن مرد و کافر
ز خوف قهر آن فرعون و در
بجای خوابیدن رنج برده
زنی در خانه آن بخیال بود
چونیم شب شد از بهر عباد
سنا بر بیدار مضطرب شد
که این برق از چهر این آتش چهر
کرد این آتش سوزان بجانم
بدید آن روشن از نورش
دکمرغان چند دید آنجا
بطوف کعبه نور قیامت
تجرب کرد آن سرود لارا
سروش غیب با صد ناله و آه

روان شد شو شهر کو فریاد
بشهر کو فر آن مرد و در داد
روان شد سو خانه خویش
که این سر را کجا بگذارم ای در
چو موسی در تشریف کشید
بحفت او چون گوار تر خور
محب خانه آن مضطرب بود
و جابر خواست آن نیکو سعاد
شد از آن روشن از بشارت
در این کاشانه آتش ز کربا
که افکنده شر در خانه نام
فکنده حق در آن نور نور
پن اندر پر هم پروانه آسا
شده پر سوز آن شمع امامت
ز سر آیه آشتت نارا
بگفتش لا تحفلی فی انا الله

که اندر معرفت داد خونِ نادر	بخطا طرآمد شمع ز آستان
چرا نبود دروازه از نیک بختی	روا باشد اما آن سخن از دختی
ولی بیجا بودش بد و کوش	مران زن را تحیر بود از شو
فرود آمد ز نه باق منجم	بنا کردید انیخ معظم
همه ناله اندر محنت او	ز ناله چند اندر خدمت او
سر بریده ی نور بر داشت	نظر بر ستوان تنور یکا است
بد و فرمود کای مظلوم ما	منور گشت آن کاشانه زن
هفت بر روی خاکستر خوی	چرا شد کایینه نور تجلی
کشد ز این قوم دور کفر	جز آنکه الله ای فرزانه فرزند
پار خون دیده تا عثر معال	پس آن شاه زن شد بالا
هواد آن سر بر چشم روشن	بجود آمد چو از آن بخود زن
خوی را سر پای بسوزد	چو لخته ناخن غم بر جگر زن
سیر روی سیه سیه کار	بکفتای شو شو من زشت
هی اندر نور خانه من	سر سبط رسول ز و المن
که ویران باد این ویرانه نو	نماند من دکرد خانه نو
برای خونِ مطهر از زنا	برای سبب نوز عجبیت الله

خونِ مطهر از زنا

فرمان کرمی خاں میرزا

۹۳

چو روپوش گریه کنی بباک	بدو و انداخت ز رخسار افلاک
نمود این خیمه شب باز سید کور	سیر یزیده خور را نمودار
ز جابر خواست آن بامک و بزر	روان شد شود و انداخت بزر
پس آنکه تهنیت گفتش با کرم	که کار دشمن آورد با نام
همه انداخته و از تحقیق	بیان کرد از برای من ذوق
سر سلطان دین بگذار برجا	سودشت بلا شود راه پیام

فرمان کرمی خاں میرزا

چو کار شاه و لشکر بر آمد	سوخ که سپهر غارتگر آمد
بدستان آن گروه بی مروت	بی غارت می لربش نبوت
ز طوق و یاره و خنجران و	ز ملبوسان از اسباب بکر
هر آنچه می برد در خر که شا	فتاد اندک فاقه قوم گمراه
بسیه پا و سر از محجر کشیدن	برهنه گشت و خونین از دیدن
بسیه کوش از پرتاج کور	در دیدار دست قوم کینه پرور
بسیه رخساره کلونک نیل	نمود این آسمان از ضربت سیل
زدند آتش هر آن خیمه که را	که سوزانید و دشت مهر و را
بجز که شد محیط آن شعاع نا	هی شد تا بنخیمه شاه بیما

فرمان کرمی خاں میرزا

یغما کو فیا خیا اهل

۹۱۵

بنول دو مین شد در تلافی	نمود دست پاکویشتم کم
درون خیمه شدا آه و آغا	بگفت ای یاد کاو عشق یزدان
بگو تکلیف ما و کود کا چیست	بجز لطفت بر ما سبک
بفرمودش را اینجا سپانید	هر سرانند را بن حجر اگذارید
کمی ریخیم و کاهی برون	دل از آن غصه اش دریا خون
من از تحریر این غم ناتوانم	که تصویرش زده آتش جانم
مکر آن عارف پاکیزه نیر	در این معنی بگفتان شعر
اگر دردم یک بود چه بود	اگر غم اندک بود چه بود
بنا که شمر با جمعی را شزار	شدند خیمه سلطان بیمار
یکی گفتش بکش این خون	که کشتن بر بود این ناتوان
بقصد قتل آن محبوب اور	هجوم آورد شدند آن قوم کافر
که سر بریند زین العابدین	خلیفه حق امام راستین
سپه دار سپاه کفر امار	عمران کا فرغند از خونخوار
نمایان شد چو آتش اندر	روان شد سوخیمه شاه بخور
چو دیدندش حریف آلین	بگفتندش کرای خونخوارین
زمین از خون ما کلرنک کرد	فراخا جمعا مان تنک کرد

نادر

{ ماجرای شب یازدهم }

۹۵

ماجرای شب یازدهم

نترسید از خداداد روز و محشر	ندارد سیر از خون پیمبر
مزن آتش در این خانه اندر	مکش این نوجوان ناتوان
بشمر آن ملحد بدتر از کافر	بگهستان کفر آیین ستمگر
برای این حرم آسود بگذران	که این رنجور دامانج بسا
غلط کفتم گرانجا بگو تا شام	بدان جور و ستم آن روز تا شام

ماجرای شب یازدهم

نکون چون رایت عباس کرد	چو از میدان کرد و پشته شد
کشید از بستر آل حیدر	بچرخ نیلی این زال محذر
چو خود را دیدگار رضا	بتول دو مین ام المصاب
بنات النعش الجمع آوری کرد	برایا مبرادر مادی کرد
غم قتل پدر بودش پر شد	شفا بخش مرضا شاه بیا
درون خیمه سوزید ز اختر	شد ننگ داغ داران پیمبر
قیامت بر شفیقا قیامت	بپاشد از جفا و جور امت
دل علم لدنه کشته صد جا	غنوده شیر حق در بیشخا
که زهر ابود در جنت مگرد	شبی بگذشت بر آل پیمبر
حیران	شبی بگذشت بر آل پیمبر
که از تصویر آن عقل است	شبی بگذشت بر آل پیمبر

وقایع روز یازدهم

۹۶

زبان صد چهره بزرگ و کمال بود و درازاد گفت نشود	و ز جمال و حکایت های جمال زانگشت و زانگشت کرد بود
وقایع روز یازدهم	
خدیو ز فکیان ز این چنین می شود پریه رنگ ز رنگ دل پیر از سون برای بستن فرزند لولک خداوند بر بند بند و بند بدشت کو بر باد دست پرست گهر ها نبوت کرد پیوست بیاورد نداشت هر اعران بعضی بار شد در شاهش ز ره افتاده خوان مخفی که تا بر او نشیند شاه بنما چو عقد عشق بر بستند محکم هیو خراج زانگشت زانو چنین فرمود بان قوم می شود	چو شد از سطر شاه نشین بر آمد آفتاب عالم فروز گمدا فکند این کرد و بلیا فکند این آسمان از خیال چند بان بند که باز و پدید رخت پس نکر رسته های اقدان حدی ز سار با کفر طویا بعضی محل شکسته شد با یکی پر اشتهای زانک بیاوردند آن قوم ستمکار بزیر نافه پای آن مکرّم چو اهنک سواری کرد بانو پرستان بدینان ام کاشوم

بر این روز
وقایع

وقایع فریاد زهر

۹۷

کدر ما بود هیکل اهل تاج	بر آراه شک سلطان ب تاج
چو بر قتل رسید آن سیر	هم پیوست نیشا و حیران
یکی مویه گمان کشته بفرزند	یکی شد موکمان بر سو دلبند
یکی از خون بصورت میکرد	یکی داغ علی زاناره میکرد
بسوگ کلر خان سر قامت	بپا کردند غوغای قیامت
نظر افکند چون دخت بمر	بنور دیده ساقی کوثر
بنا که نعره هذا اخي زد	بجان خلد نارد و نخی زد
بر بر افکند خود را و دخت	ز آشتی نزد فرزند بپیمبر
بهر گرفت خونین بکرا و	دها بکند آشتی جاسر و
دل ندر سینش خوشد	نمود از چشمه چشمش تراوش
زیر آتش سپهر سیل صورت	سپهر روزگار آن عصمت
تو را طاقت نباشد از شنیدن	شنیدن کی بود مانند دیدن
بنا که دید دخت شاه دنیا	برادر زاده را چون جسم بیجا
همی خواهد که از درد آسا	کشد بر نقش خطه نسا
ز بالای شتر خواهد ایدر	شود سو مقام قرین اور
بگفتش کای خلیفه رفتگانم	ز مرک خود من آتش مجانم

وقایع حزینانه

۹۱

بگفت ای عمه بگذارم بد	که از سرگرم شود این شکل آستان
مگر این جسم مجروح مبارک	نباشد سبط فرزند تبارک
مگر این قوم بزم ما موی نام	نمیدانند مان از اهل اسلا
مگر ما از اهل بدیت خوشبشا	بجای محبت مطلق نباشیم
دست می دادش از خاتون محشر	پس آنکه گفت ای دارا داو
مر این قریب از آل رسول	یقین دارم بدگره هستی
هزاران شکرت ای دارا	که در راه توفیق اندر بخا
سرم پامال آن صبر فرین	که کنده صبر از پنج و بدیا
بنای صبر را ویرانه کرده	عقول عشر را دیوانه کرده
همه خورد و بزرگ از آل جد	گرفته نعره شاه خویش بر
سکینه و خزان شالو لاله	ز خزع دیده مر جبار خجسته
همی گفت ای شهباشو که وفرا	تو را سرفرو و ما را افرا
دی بر خیز و حال کو دکان	اسیر و دستگیر کو قیابین
همه جرد و ستمه های که بود	بجسم بدیسر با یا شمری
بنا که از سپاه کینه پرور	پاشد شور و ستاخیز و گور
چو سبیل کوهکن بر مقلد شا	روان شد جمعی از انقوم کمره

وَرُو اهل بیت کوفه

۹۹

برنج و زحمت افزون ز رعدا	بکعب نیزه آن قوم زنا زاد
دو باره جاز نجسم هاجی	جد کردند آن قوم ستمگر
نجسم شمر نمودند آن حرم	کران غم زخم دلشاکست
همی گفتند هنگام سواریست	بیایان رفت عزت کاخوار
خدایو بانوان الاطهار	سوارا شتران کشتند ناچار
بره افتاد چون رشتند	مخالف زدند و بانک اشر

وَرُو اهل بیت طهات کوفه

چو رفتند آن اسیران سوز	سی چون شام آمدند کوفه
پن نظاره آن سپهر	ز جاجنید شهر کوفه یکس
سربازارها استاده بر پا	ز مردان و زنان از پیر و پونا
که بر شد بانک نای و ناکو	بلند آوازه آن قوم منجوس
علمداران شدند از هر کنا	سپاه از پیاده و ز سواره
بشمارند شدند آن جمله یکس	ز سرخاران و هنر کاران لشکر
پس از یکدشتن آن قوم کراه	سر چند نمایان شدند با کاه
بر پیشاپیش آن سربازیکس	که بود چون سرور و پیر
هم بر نیزه ها جویداد	شده از دست آن قوم زنا

وَرُو اهل بیت کوفه

وَرَوَاهِلَ نَكُوفَه

۱۰۰

نمایان شد برشته‌های	ز دنبال سر آن جمع اسیران
اسیران توان سلطان سجاد	شهر چچازم خدیو جمال عباد
بسخنی بستن از بیدار دشمن	برنجیر کمرانش دشته کردن
حریم الله را با آن فضا	چو دیدند آن جماعت آن قبا
بشن پیراهن از غم بر دریدند	همه یکباره افغان برکشیدند
بدین رسول و ذلّت آمدند	همی گفتند کاینها از کجایند
ز مردم کریم و بانک هیا هو	چو دید آن سرور بر بستند
بما گریه پس ما را که کشته	بگفت ای مردم از حق گذشته
چنین فرمود با آن مردم	پس آن سلطان بهمار جگر خون
و گرنه خود کم از خویش یافت	شناسد هر کس پیچید تکلیف
علی مرتضی را نور دیده	منم سبط رسول برگزیده
که خورد آب زدم شمشیر	بود با بر حسین آن شافشته
بر دیدار قفا بارنج و رحمت	سر پاکش که بود سر رحمت
بدین خواری بخور آغوش	فضا حق قتل کس بدکشتن او
که این تاراج و قتلش آمد	کدامین مال را غارتگر آمد
مقید کرده اند ز بند زنجیر	حریمش را همه بجای حق تقصیر

حضرت کوفی علیه السلام
خطبه نریذی برائے امیر

۱۰۱

کہ ہاشم سلطان شاہ مکیان	ہمیں فخر ہے ان روزمانہ
شدند از صبر آن صبر فریقا	کہ بر عرش علا خلق سموات
شنا سائید شخص خود کما ہے	چو آن زنجیر عشق الہی
ہم شوریدان غم کوئی برین	صدا ہا شد بلند از فرود
رطوفان و فغان شد در نلا	ز صبح کر بیان در بای قلم

خطبہ حضرت نریذی سلام اللہ علیہما یا اکوفا

سخن پرداز شد ناموس و	چو لب بست از سخن سب
نفس پرید و شد خاموش نا تو	بفرمود اسکو از خلق منکو
علی بار د کر شد منبر آرا	چو حق حمد یکا کرد انشا
چنین فرمود آن ناموس سر	پس از حمد خدا و نعت احمد
کہ باشد کار تان از او تلبیس	کہ ای پروردگان مکرو
سر شک از چشم تان ہرگز مبر	ما کرید از این جور وید
باہ و نا الخوش باشید ہم	ہما نا لید از این محنت و غم
بود کاری نہ مشکل سخت آسا	شمار انقض محمد نقض نسا
کہ خدمت کار باشید کین	شمار مرگان باشد بدن
کہ محضو نباشد خبر شستا	چہ بد تخی فساد بدی اعست

یہ خطبہ حضرت نریذی
برائے امیر مکیان
در روز شنبہ ۱۰۱
ہجری قمری ۱۰۱
در مدینہ منورہ
نویسندہ

حضرت کی فہم
خطبہ نمائندگی

۱۰۶

وے بسینا خندیدن نشنا	شمارا کرید بر بسیا بایند
شمارا حاصلے ناداده خُرعَا	بود این کار تان بدتر ز هر کَا
بروز داد خواهی نزد دِل	چساشوید این خون را ز دِل
ز حق بین پیمیشک خون	روان کردید ایتھو یز کین
سقر بینید آسایشک خویش	باستحقاقی قوم ستم کش
فرو بگرفت غیظ حق شما را	بناحق کرده با طراح ما را
چہ دل آزرده اید از شالو	نمیدانید ای مخلوق ناپاک
ز خون بزی مادر هتاک	چہ با قے ماندای فستوائت
کہ خون بارید بر ما اندازین	عجب کردید ز این فلک آیدین
کہ این خون را خداوند است	یقین دیند خود ای قوم کلاه
ز پا افتاده دل پر زرد رنگ	براهی بدستاده پیر مردی
نمک میرنجیت از غم بر دل تیش	همی کشید و میزد بر سر خویش
همی گفتا بال الله اطهار	با آواز بلند آن پیر هشیار
فدای خاندان پاک داود	کہ با دام مرا با با و مادر
جوانان همچو پیران استیکند	کہ پیران شما بر خلق پیرند
بود نسل شما از بهترین نسل	ز ناسان خیر نسوانند از نسل

شمارا

وَرَوَاهُ ابْنُ أَبِي بَرْزَاءٍ

۱۰۳

وَرَوَاهُ ابْنُ أَبِي بَرْزَاءٍ

شَاكِرٌ رُوِيَ عَنْهُ وَخَلَا وَقَعَصَتْ	شَاكِرٌ رُوِيَ عَنْهُ وَخَلَا وَقَعَصَتْ
وَرَوَاهُ ابْنُ أَبِي بَرْزَاءٍ	وَرَوَاهُ ابْنُ أَبِي بَرْزَاءٍ
هِيَ بَرْدٌ نَادَا أَرَأَيْتَ مَا لَا	بَدِيسَانِ الْعَصْفِ سَلَوَهُ
بَبَسْتَنَدَانِ كَرُوهُ كَيْسِرُ بَرْدٍ	بَبَسْتَنَدَانِ كَرُوهُ كَيْسِرُ بَرْدٍ
عَبِيدُ اللَّهِ دَاوُدُ بْنُ أَبِي بَرْزَاءٍ	بَا حَضَارِ عِيَالِ اللَّهِ طَهَارُ
بِرَازِ أَشْرَارٍ وَأَوْبَاشٍ وَأَوَّلِ	فَرَاهِمِ كَرْدِ بَرِيٍّ وَنَسِيرِ دَلِ
بَدِ حُجْمِ هَمِّ مَرْفُوعِ بَسُوتِ	سَبَبِ طَبِئِ دِرْ پِشِ رُؤُوسِ
بِيَا وَرَدَنَدِ بَا صَدِّ هَمِّ وَبِيدِ	أَسِيرِ الْخَدَارِ قَوْمِ شَدَادِ
وَيَا خُودِ دَسْتِ كَبِيرِ رُومِ نَكَنْدِ	تَوَكَّفِي أَرَأَيْتَ أَسِيرِ الْفَرَنْكَنْدِ
كَشِيدَانِ جَمْعِ خُودِ دَا بَرَكَا	مَهِينِ دِخْتِ نَبِيٍّ بَا سَوَا كَوَا بَهْ
نَخْمِ نَا لَانِ وَخُونِ أَزْدِ دِرْ بَرَا	بَكْنَجِي شَدِ هَمِّ دَمِ بَا كَنْزِ اِنِ
غَضَبِ أَلُودِ بَا اَنِ جَمْعِ خُصَا	خَطَابِ آوَرْدَانِ مِيسَرِ مَكَارِ
كَنَا دَا اَزِ اِنِ اَسِيرِ اِنِ اَزِ چَپِ اَشَدِ	بَكْفَتِ اِنِ بَا تَكْبَرِ زَنْ كَرِ نَاشَدِ
چَنِينَ فَرَمُودِ بَا اَنِ قَحْمِ شَيْطَانِ	جَوَابِشِ رَا اِيكَ اَزِ اِنِ كَنْزِ اِنِ
شَنِيدِ سَتِي اَكُورِ زَيْدِ هَمِّ اِنِ	كَدِ اِنِ زَنْ دِخْتِ سَلْطَانِ اِنِ
حُسَيْنِ قَسْبِ اَبِ اَوْدِ اَبِ اَوْدِ	عَلِيٍّ بَابِشِ بُوْدِ دَهْرِ اَشْمَادِ

وَرَأَاهُ فِي مَجْلِسِ ابْنِ كَلْبَا

۱۰۴

چو این دانست برگشته از زور	که این خونین جگر خویش
بگفت ای دختر ختم زبون	چنان دیدم تو ضعیف بال بردن
بگفت ای دشمن خلاف دانا	ندیدم جز نگوئی اندر این کار
کروهنی خدا بهر شفاعت	برانگیرم میدان شهادت
که تا باشند روز داد و خواه	برای بندگان خوشبخت
تو خود آماده باش ای خصم ^{داود}	جواب آل احمد را بمحشر
بچشم خویش بنی در آن ^{روز}	که باشد دستکار و کیست
چو این فرمود بخت احمد بن	بچشم آمد عدوی آل حسین
بگفت ای دختر ساطع و لا	سپاس از تو که کشتی سخت ^{سوا}
در آخر گشت شمع بی فروغت	هویدا کرد اخبار دروغت
چو این بشنید دخت شاه عالم	زبان حیدر بگشود آند
بگفت احمد بچیدم خدا را	که از احمد کرامی داشت مارا
نکردم مفتضح جز در فاجر	نکویدم غیر غیر شخص کافر
چو ما باشیم از آل پیمبر	بود او غیر ما ای خصم داود
نمود از این سخن فرخواست	بقتل زینب فطو مومت
که نیری را صاحب پیمبر	عبدالله را گفت ای ستمگر

وَرَوَاهُ ابْنُ أَبِي شَيْبَةَ

۱۰۵

نمی شاید ز نان با سخنی گفتن	سید گفتن جزای بد شفتن
ز قتلش آن زمان ضرر نظر کرد	بخود نالید و طعنا می کرد کرد
بگفت ز قتل این سلطان ^{ابن} الملوک	شفا یا بید دل در سینه
خدا یو با فغان آن دم بر آشفته	در آن آشفته که با آن لعین گفت
که کند دریشم شاخم بر ^{بد}	حجرات نبوت را درید
کران باشد شفا ای ^{حجرات}	شد از قتل آل الله شفا
غضب کرد آن سیر سیر کار	خطاب آورد با آن جمیع ^{مضامین}
که این زن دخت خلوت ^{بست}	چو حیدر سخن شیرین ^{باز}
سخن کوی سخن ^{ان} و سخن ^{سج}	سخن گوید همی بگفت و ^{سج}
دو باره دختر سلطان مختار	بگفتای پورم حجاز نا کار
زنان را با سخن سنجی چه کار ^{است}	مرا اینسا سخن گفتن شعا ^{را}
شر سجاد با میر زما زاد	بگفتای از تو عالم بر ^{زید}
تو با که هتک ما خواهی ^{نمود}	با این غم دیدگان ^{هتک} و ^{نمود}
پسید آن سیدی ستمکار	که بگوید این جوان زار ^{بماد}
یکی زان شرکان زشت ^{منظر}	بگفت این و جوان زار ^{مضطرب}
ندیدم سرور بد و ^{خین} است	خلیفه حق علی بن ^{الحسین}

وَرَوَاهِیْلُ الْحَیْیِی

۱۰۶

<p>بگفت آن کافر بکشته از دین شریه از گفت ای کفر انجام بروز کین بدست قوم بید بگفتش نه خدا کشتن ز مرد بگفتش شریک جان سپرد ز گفتارشان مردودیزد چو دست شاه دین بگرفت بشراو بخت دخت شاه محشر مرا با او بکش تا هر دو با هم ز غوغا و فغان جمع حصا دل پر کینه آن میر کافر سر برداردین برداشت از جا چرخش خندان بدردند جسا رها بدان سر از لاین کرد بر آشت آن سخا مرد از آنکا مکن آزار این سر از این بدش</p>	<p>علی را کشت خود در پهنه کین برادر بد مراد بگو علی نام بخون آغشته شد در پهنه کین ره روشن مکن بر خورشیدین خدا جا گیر داند وقت برین بقتل سروردین داد فرما بر آمد از حرب به الله و کراید بگفت ای شمن نه او را داد شو به آسوده از این محنت و غم گذشت از قتل آن سلاطین نیا سوگد ز آزار پیما بگفت ای سروردینا و عقبه نور این رسید اندر جوانی که شد قلب نه زان غم پر از درد همی کشید گفت ای میر کفار مزن بر جان این بیچارگان بدش</p>
--	---

مَنْ لَزَّ الْبَيْتَ دُوشَن سَوْدِ

۱۰۷

مَنْ لَزَّ الْبَيْتَ دُوشَن سَوْدِ

مَر این سَر نیت دوشَن سَوْدِ	عَلی راجان و دلبند بولَدِ
عَبید الله کَفَتای ناسر آمد	هَمیش باد جان تو پُر از دُرْدِ
چرا کَر دَر فَرَجِ حَق سَکِنَا	کَر دَفَعِ دُشَمَن ماکو داز مَلَا
بَد رَحِمَان بَکَفَت آن بَیْخُ	کَشید این پیر را ز جَمیعِ بَرُونِ
بَرُون شد پَر خُونِ دَلِ اَزْ	هَمی نالید و کَفَتِ وَا حَسِنَا
چو شد از رُوزِ دُوشَن هَنگِ	رَسید آن ناسر اَجَلِ بَیْتِ اَمَّا

مَنْ لَزَّ الْبَيْتَ دُوشَن سَوْدِ

اَسیران را چو شب کُردید	جَهان دَر چَشمِ اَیْشَا کَشیدید
بَرای خاندانِ عَرشِ مَسکِنِ	یَکی مَسجِدِ خَرابه شد مَعینِ
چو شد ویرانِ جَا کُنِ سَوْدِ	عَلی شد بَاسِنَا کَبُورِ اَحْمَدِ
بَتَحْتِ خَاکِ شَاهِی کُردِ مَآوِ	کَرا و رَنکِ خَلافتِ بُوْدِ دِشَنِ
عَجَبِ اَینِ شَاهِ وَا ز اَینِ تَحْکَا	وَا ز اَینِ عَمَدِ کَا خَیْلِ وِشَنِ
حَریمِ آلِ اَحْمَدِ جُمْلَه بَا هَمِ	بَا هَمِ وِ نالَه کُردید نَدِ هَمِ
نَروُزِ اَز مَآبِشِ خُوسَایِ کَا	نَرسید ز سَر کُردِ مَیْشَنِ اِپَنَاهِ
بَندِ شَانِ رُوشَنِ خُوشِ عَلاَهِ	تَقُو بَرِ حَیخِ وِ بَر اَینِ شَلاَهِ
بِرَهَنِ بَا وِ سَر دُخْتِ پَیْمِرِ	فَلکِ دَا بَرِ سَلِ ز خُورِ شَیْنِ

روان شد اهل بیت طهارت

سرسرشته تدبیر و تقدیر دلم دارم ز دست خج کرد چو شد از کینه خود کوه که از فرغ و از غم و شداد سر روزی اندر آنجا ال غرت	قضایش کردی باک اندر شیر چو زخم تار و لب زرد خون مدد جست از عبید الله گمراه مداور کس چنین ظلم و ستم بسر بردند با صدخ و رحمت
---	--

روان شد اهل بیت طهارت بشام

ز زن عشق چون پر شد ترا چو شد از کوفه نور صبح ایمان همان سرداران لشکر شو بسرعت سیر کردند شب و روز بواه و بجای از قطع مر احل	بشام غم شدند ایشان روز فر و زان سو شام کفر و طغیان روان گشتند سو شام می شود همه را چو سیر چرخ پیروز بدیر را همه کردند منزل
--	--

وقایع دیو را هب

چو دیو دیو پادیر بکد انجا که بر ناقوس چتر چار من کام سپاهی کش دید از خرد سر دیدان آن لشکر نمایا	مسیحیارت بدی را بود ما و زده زنک از ترانه ذکر الله کر شد از همه ها مود و که از نولک سنا باشد در
--	--

روان شد اهل بیت طهارت

وقایع دیو را هب

وقایع دیرزاهب

۱۰۹

بخود میگفت یارب سزاین
 مکر شمرست این قوم محشور
 دم جا بخش عیسای دردم آوا
 و یا خورشید روی کبریا
 شوم تا نزد این سردار منشور
 فرود آمد زدیوان عیسوی
 بلشکر که شد گفت از دل افکار
 نمودند آنکرم کینه این
 ز احوال سرازیرم آب
 چو شد معلوم آن رهشوار
 بفرمودش که ای مردود قدا
 مرا انبای از زرا نیاکان
 ستان ز دروازه این سرزمین
 از این داد و مقصود صلا
 و باه و افتاب بود هم
 بشد باشد سوخا فشتش

که باشد کشت سنا کرد یک سر
 که مهر از فر قشایک نیزه شد
 و یا جان آفرین خود هدم
 ز نوازه نموده خود نما
 کنم سر سر بریده معلوم
 چو جبریل از رخلاق آورد
 بر این لشکر که باشد میسر دار
 براهب سرور و سار بیدین
 خبر گرفت از میرد اختر
 که این سر عاشقا نوا هست
 که ز حق شرم کرد که نریمبر
 بر میراث استی دار کسبان
 یک امشب مرا منت بسوز
 شد و راهب روان شد سوز
 خصوص از دید آن جوق
 سر سر کرده رحمت بدش

وقایع دیر راهب

۱۱۰

معهتر کرد مقلد را و سزا	برفت از چهره اش کرد سفر را
نمازش برد و استادش را بر	نهاد آن سر بر تو کرسی زد
نبی جان علی را نور دیده	بگفت ای از دو عالم برتر ^{بله}
بر هرای قبول آتشاه ^{شون}	بجی جد و بابا اینجا جانان
که هستم بر کلامت مست ^{شون}	تکلم کن بمن ای شاه عشا
علی را حاجی کرد سبب ^{سول}	بفرمودش که من سبط رسول
نماز آورد آن شراد کربا	در افشان شد چو لعل کربا
شفاعت کن مرا اندر قیامت	بگفت ای داده سر در راه ^{است}
که دینت را بدیده باشد ^{شنا}	بد و فرمود آتشاه شفاعت
بروز خشر با ما باش همدم	در داد دین جد و بابا ^{دین}
مسلمان گشت آن در نصا ^{به}	بفرمان شد دنیا و عقبه
روان عیسو شادان و خرم	شد از اسلام آن مرد اند ^{دین}
رُخ خونین خور گشت ^{شکار}	چو صبح از این سپهر کین ^{آرا}
بیای دیو آمد داد آواز	یکی از آن سپاه کینه ^{دواز}
بود وقت رحیل میر لشکر	کرده واپس توان ^{را که}
بدست او سر شاه شهید ^{ایما}	فرود آمد زید ران تازه ^{ایما}

روان شد لشکر از بیرون

۱۱۱

روان شد لشکر از بیرون

روان شد لشکر از بیرون

بدا آنبرد قوم خونخوار	بجای خوشتن شد راه باز
روان شد لشکر از بیرون	بشام از آنجا که شام
روان شدن سپاه کفر انجام	از آنجا که شام
بگاه شام با آن لشکر آه	بشام اندر شدند آن قوم کراه
ورود شهر شام محنت اندر	نمیدانم شب بوده آبار روز
همیدانم کربنج آل حیدر	بشام از کربلا بود فروزتر
ز شامی مردم آن سلطان بیا	شنیدم بر شاهانهای بیا
سربازارها و جمع عام	نوازش کردشان شامی بیا
بال عصمتان رفتار و کرد	قرون از کربلا بود و صد
شر سجاد آن سلطان والا	چو دید آن شور و خیز و غوغا
بفرمود فغان ز این جور و سلا	چو بود کرم آمد و نیراد
که با این رنج تن و بن جان	یزیدم بیکرد بادست صینه
کجا شد احمد بن محمد جک	که بیند روزگار این چنین
که گویا از اسیران تبار	ویا از روم یا از نکبار
چه جای آن که جدم احمد	بدر فغان وای ملک مد
مکالمات پیرمرد شامی با امام بیا	

مکالمه پیر با امام

۱۱۲

یکی پرده ران هنگامه عام	که در چو روز بود چشم چوینا
زبان بگشود و ناهنجار بسیا	بگفت آن پیر با آن شاه بیار
شردنیا و دین با پیر نادان	بگفتا هیچ خواند تو قرآن
بگفت آری بگفتش شاه سجا	تو را خود آیه قریم بود یاد
دگر در آیه خمسه که از ما آت	بفرمان خدای حق یکتا آت
دگر که خوانده ایات طهری	بحق ما است روشن روان
چو این بشنید آن پیر افکار	بفکر اند شد فکر شد بسیا
بشمر سو کند دادان ناتوان	تو آن شاه کی افتاد بر خمیر
بگفت آری بحق از خداوند	ممن نوب او و شیر هنر مند
بحق آن خدای فردا و در	بجز مانست کس از پیمبر
چو خود دانست آن پیر شو	که این باشد سلیل شاه مختار
بسو آسمان سر کرد بالا	بگفت ای داود دانی پنا
کواهم باشی خلاق سبحا	که بیزارم من از اولاد سفیا
خصوصا ز این نزدیکه است	که لعنت باد بر او و دهاست
بگفت اندک بان سلطان ایما	شدم از گفته ها خویش
چه باشد که بخت با این پیر	پذیراید سوزان عدل نصیر

آوردن اهلیت از مجلسین

۱۱۳

نهی نپداشتم کاین چرخ	کذاین کار با آل پیمبر
شیر سجاده فرمودش در اندک	که بی غم باش با ما تو هم
یکی زان مرد ما کفر بنیاد	امیر مشرکین را این خبر داد
همه احوال پرو شاه بیمار	بیان کرد از برای میکفار
چو این بشنید آن در آن گه	بقتل پیرومن داد فرمان
بپنکند سران پر مغرور	بشد با سرخ روی نزد او
بدان کاروان محنت انجم	بسر کردنی اند شام نا شام
نمیدانم ز دست قوم کافر	کجا ماندند شب آل حیدر

آوردن اهلیت از مجلسین

چو صبح از این شهر سرخالو	سر خود در میاطشت بنمود
بخت زینید کفر بنیاد	نشست آنکه صلا عام در داد
ز اسب شاهی چرخ جوید	منودان کافر بدتر ز فرود
مسلمانان بدتر از نصار	شدند آن بیخیا مجلس آرا
رسو بود از درگاه قصر	پیام آورد ابلیس خنجر
ابا آن جمع مردم کشته ام	که بدیند روان مرد و کرام
چو شد از استن آن مجلس	ز مردم وز رسو قصر روم

نهی نپداشتم کاین چرخ

اورنگ اهل بیت اتر

۱۱۴

بیاضار عیال الله فرمان	بداد ان کافر بدتر ز شیطان
بطشت ز سر سبط پیمبر	نهاد این باز کون طاسک
بروی تخت آن نمود بنهاد	برسم هدی با صد جود و ید
پُر از خون دیدها باد بسته	ز دنبالش حریور شکسته
بر او نیک نبی سلطان رابع	سر آن بستگان بدشار کعب
بدان فرعون بد از غزال	مقابل پوشد آن محمد ^{جبریل}
که با این حالت و این ناتوان	بفرمودش زین پدایم دانه
چه خواهی گفت چو عذر ^{نقص}	به بنید کر رسول زین نجیب
زجا برخاست آن مرد و کمره	چه فرمود این سخن آن ناتوان ^{شاه}
کشود از گردن دست ^{خطا}	بدست خویش آن زنجیران
حریب الله را اندر پرتخت	نشانند آن روسپا و از کون ^{تخت}
ستاده منظر حلاق دار	بپای تخت آن بیدین کافر
مهیما و مسلم دید بر خورش	جهان فافان فافان ^ش
نه شمر از حق و نه زان مختار	ز ساق خواست آن تناسل ^م
بکستند شطرنج قوایش	می آوردش حریف ^{بش}
ز طشت زنده و افکند ^{نوش}	چوانه ^{هون} مست ^ش آن کفر ^م

بجایگاه علی بن ابی طالب

۱۱۵

تجلی کرد روی حق داور	ز پشت زنده در آن بنوه مخضر
یزیدش گفت کای فخر در کما	که داشتد مسند شاه می سلم
که از ما کشت غالب کیست مغلوب	که در اردش است افتاده مطلوب
لب کو هر نشان سرنا الحق	کشود و گفت با آن کفر مطلق
همانا زود باشد کای کشیم	شوی مغلوب بدینی کفر خوش
تمام مردم از هر کس هر جا	شنید آن سخن از شاه و لا
کلام حق ز سرخوش شنیدند	بسوی سر هر کس زد کشیدند
که این سر می کند ایات قران	تلاوت بر کوه بت پرستان
چو زان سر دیدن آیت باهر	دگر کفری نو نمود ظاهر
بجوب خیزان آن کفر و غم	کلام الله را بیک داشت بر هم
نمود انگاه یاد از فتنه گران	نیا و باب آن بکدشتگان
که اندر بدر بردست یل الله	سرافکنده نگویند کردید در جا
که کربود و میدیدند ایدر	کنون کفر ز فرزند پیر
هی کفتند با من با دل شاد	نکردی شل یزید از دست خوار
جها غم همین دخت پیر	بگفت ای بدترین مخلوق و
نخستین حمد زید و خدا را	که از اول کرامی داشت طارا

سؤال سول رسولی

<p>چنین فرمود اندر حقان باستخفاف آیات خداوند جهان را یک بیکم خویش بکسر فراخا جهان چو چشم سوزن بکند و ریشم بپیرم سگ بود از عداوتی تخم زنا زاد پس پرده ز نال سفیان تو خود میدای بیدین پال که این کیفریست و شاق قدرست تو خود پنداری ای معبود شنیدند آنچه کردی این پاد خوشت با که خود هستی پاد کمان کردی که نزد حق دادار بشاهی کشته مغرور و پاد</p>	<p>که هر بدکار را بد عاقبتان شده ان خیر سر حیران و شد خصم خدا فرود آورد نمودی بر من ای مردود کرد فرود آوردم بر تها از کاخ باهل بدت حق این کو برین بیا بان کشته مارا جا و ما چهل آزده از احمد پاک بخون کشته کار و زبدر است که ایشانند از کار تو خوشود بکشتند یزید از دست باد بزود میشو از خود پشیمان بود این کابین قدر و مقدر که کوئے ناسر بر احمد پاک</p>
<p>سؤال سول رسولی</p>	<p>سؤال سول رسولی</p>

سؤال سول رسولی

سؤال سحری منبأ

۱۱۷

زجا برخواست می دریند	خطاب آورد با آن میرکفاد
که این سر کیست نسل که با	بدین خوار می خفتن با چشم
مرا آگاه کن ز احوال این سر	وزین دل خستگامای پیکر
بگفتش کاین سبط رسول است	علی باش بود مامش بپول است
مرا این بخور بیار دل افکا	بود فرزند این سلطان یار
مرا این مطلقان خوش خور	همه آن نبی باشند وحید
چو این بشنید و در مورد تو	بگفتا اُف باین آیین و این کیش
نکرده هیچ قوی ای ستمگر	چنین کار به باولا دیبهر
چرا خود کرده نسل و بدنام	چسداد از تو خود را اسلام
بر آشتان یزید کفر بنیاد	بزد فریاد کای جل جلاله
برش سر مباد این بداند	مرا رسوا کند در حق و ملک
چو دانست آن شهید داور	که باید داد سر ز بصر این
بگفت آن گاه با آن میر	که ای شک هود و اسلام
شب بگذشته اند خواب	بدیدم احمد آن نقش شیر
مرا فرمود آن شاه دو عالم	که با ما نه بجنّت باش خرم
کنون تعبیر خواب ما هوی	بچشم جنت عدل دست پیدا

طریقی شایع است که انعام را
خواستن یکی از انعامها را

نمود اظهار اسلام انداخته	بزرگوار و سالار بنام
بیریند سران تازه ایمان	پذیرا شدنیان تازه همایون
خواستن شایع است که انعام را الله را بکینیه	
ندانم قصه جانسوز دیگر	در این روز است یاد روزگار
یکی برخاسته آن جمع حضا	نظاره کند بر جمع گرفتار
یکی دخت صغیر نشأ مظلوم	در آن جمع اسیران بومعلوم
پسند افتاد شامی را جانش	که غافل بود از جاه و جلالش
بگفتا باین پدای میر میران	همین بخشاین دخت اسیران
که اندر خانه خد شکار شده	هر کاری را غمخور باشد
برویش صیحر ز دخت پیهر	که نبود از روی قوم پیهر
چنین داشت دخت دیشا	که باشد این روزگار دیشا
ز حرف شامی آن کو دیک برافت	در آن آشفته که با عمارت گشت
یتیمی پس نبود این ناتوانا	که خد شکار باشد این خسانا
چو شام دید آن رفتار و کردار	نو گفته خواب بود گشت تدار
بگفتا باین دید آن بیخبر مرد	که ای جان دو عالم از تو بر دور
که باشند این اسیران و افکار	کز ایشانست پیدان نور دایم

در این روزگار
بسیار است
از این چنین
که انعام را
خواستن یکی
از انعامها را

کتاب الف عصفیة

۱۱۹

<p>که اینا فدا لا اله الا هو که ما مشرقتن هرا جدمست از این بے سرشتر بے یار و یار سرا پاکشت چو سوا نش که بادت بے لھایت لھانت حق و یا از ترک یا از دم و نکند جدا کردید از سکر بنا جا</p>	<p>مرد و گفت آن لعین که مظهر مران زن دختر زوج بنو بود این کودک دلورین مصطر چو این بشنید شامی شنید بگفتا با این دیدان که مطلق کانه بود کاینان از فرنگند بحرف حق سر مرد هشیوار</p>
<p>منزل کنیزک الف عصفیة</p>	
<p>نکون کردید شد عالم ریشه بدی در جنبخانه آن ستمگر چنان محروبه بر صفحه خاک دران ویرانه جای آلیس شدان ویرانه چو خرچ مران ویرانه آمدش نردان بجفتند هر با سینه خاک ببالین خشت و از خاکشاک</p>	<p>شرخا و چون پیران و نک یکی ویرانه بلیقفه بید چهر ویرانه ندید چشم افلا نمودان بیجا دل پراز کین چو در ویرانه شدانشاه بحکم استو بالعرش سخن بروی خاک ال احمد پاک زرد و رنج و از اندوبیم</p>

نکون کردید شد عالم ریشه

در خواب و خوابگاه

وفاقی خراما در دنیا

همه بجا برو خاکی خفتند	غبار غم زد با اشک رفتند
وفاقی خراما در دنیا	
یکی تو غنچه از باغ زهد	بجست از خواب نوشین نیک
باقان از شره خواب بخیر	نه خواب به که خون ناب بخیر
سر غمدید کان ناموس دارد	گرفت آن نوکل پر مرده در
بگفت ای یاد کار یار دین	چه میخواهی بگو ای جان شیرین
چار از خواب خوش با آنرا بسته	مرا و این خواهان دل شکسته
بگفت ای عمه یا بابیه کجاست	بدر ایندم در بر من چرا رفت
مرا بگرفته بود ایندم در لعل	همی می آید ستم بر سرش کوش
بنا که گشت غایب از بر من	بین سوز دل و چشم تر من
ز رفتار و ز کردار پراز سوز	شد بر جامه آتش افروز
بگفت ای بانوی ماهر رسیده	که این کودک بد در خواب دیده
همی جوید ز من ایندم نه	کسی خواهد ز من کورانه
حجاری بانوان دل شکسته	یکو در آن کودکی نشسته
خرابه جاییشان با آن بسته	هوانه طفلشان سر بر آن بسته
راه و ناله و زاری با آن	نزد از خواب بر پا شده

تَبِ اُمَامَرْ بَعْدَهَا
وَفَا حَتْرُ دُخْتَرِشَا

۱۲۱

خروش و کزیر و غیر از اینجاست	بگفتا کاین فغان و آلم کیت
بود این ناله از آل پیمبر	بگفتش از دنیا کای ستمکو
در این ساعت پند در خواست	یکی کودک ز شاه سر پیده
وز این خواهر جگرها کند	کنون خواهد پداز غم خویش
بگفتا چاره کار است آن	چو این بشنید آن مردود
چو بدید سر بر آید آرزویش	سر بایش برید ایندم ریش
بیاوردند نزد لشکر آه	همان طشت و هماس قوم کراه
نقاب آسای روی مهر انور	یکی سر پوش بد بر رو آفرید
بسر آمد بنزد دختر خویش	بین جور و ستم کار شد آفرید
سر سالار دین شدن تراش	چو دیدند آن اسیر تراش
نداشتند پای خویش آن سر	باست قبا آن سر حمله یکسر
ز نو بردل غم دیگر نهادند	بر پیش رو کودک سر نهادند
بگفت ای عمر دلوش افکار	بنام من خدا ان کودک زار
که خبر با باند داریم هیچ منظور	چه باشد ز یونین مندیستور
که آنکس را که خواهی اینجا	بگفتش دختر سلطان والا
چو جان بگرفت آن سر را در غوا	چو این بشنید خود بود داشت

وفا خیر و ایام خیر

۱۲۲

بگفت ای ویر سکار سلا	ز قلم مراد روزا شست
پدر بعد از تو محنتها کشید	بیا باها و حراها دید
همی گفتند ماد و کوفه شتا	که اینان خاوند از دین سلا
مر بعد از تو ای شایکانه	پرستار بند جز تا زیانه
ز کعبینه و از ضرب سیله	تنم چون اسم اکشت است سیله
بدان سر جله آن جور و تهها	بیان کردی آن درد و الهها
بیا کرد و بگفت ای شایکانه	تو کجای بریدت سر ز سپکر
کدامین ظالم ای سلطان مظلوم	تورا از زندگانه کرد محروم
مادر خود سکار دید کرد	اسیر دستگیر و بچه پدر کرد
همی گفت و سر شاه رخ رخش	بنا که کشتار کشتار نظاموش
برید آن مرغ خوار الحاق نفس را	بجاک افکند این کجاف نفس را
پرید از این بجهاد و ریحان	در آغوش بولش آید باشد
خدیو بانوان در بیا فغان	که پریده است مرغ پر و بان
بیا لیفش نشستن غم سیه	بگوید از زبان داغ دیده
فغان برداشتن از دستک	باه و ناله کشتن گداه
نیا سودند از افغان و شون	که مهر اند بجهاد باشد

ن حضرت پیر
نویزید سید سجایا

۱۲۳

نویزید سید سجایا

چو صبح از چرخ کرد و شد	بشام شامی باشد روز پید
خبرم آید جمید سقر را	یزیدین بیخیا سخت سر را
که شد آن نوکل بستان رحمت	برون آتاین چها بر زحمت
بد فتن داد فرما آن ستمکو	سپردندش بجائ آفت قوم
از این غم شد بآل الله اطهار	دوباره کوبد از نو غوار
فغان از شام و ظلم بیخیا	زیبیداد یزیدی کجایش
نویزید سید سجایا	
یکی روزان پی تحقیق ایما	مسجد شد روان آن شایگان
همه بر زمین العابدین را	خلیفه حق امام راستین را
که اندر محضر آن شاه بیمار	بگوید ناسر بر شاه بی بار
خیال خام آن کفر هویدا	نمود آل سفیا سخت سوا
مسجد اندر آمد ظلمت و نور	یکی آن کفر و دیگر شاه نور
تو کفتم مردم آن شهر یکسو	ز مرد و زن همه در مسجد
خطبه را یزید کفر بنیاد	بجکم خویش بر منبر فرستاد
بدخواه خود آن مرد و زن	همی بسر و دم ح آل سفیا
پس از او گردان بدتر شد	بنا هنجار آل علی یاد

خطبہ حضرت سید علی حسنین علیہ السلام

۱۱۳۶

چنین فرمود با فرعون امت	کلیم عشق حق آتشاه رحمت
سیاس حق بر نیکی و ساری	بد و رخصت کہ بر منبر بر آید
نمایم آنچہ راہ مرما داشت	سر ایو آنچہ حق را خیر داشت
کہ بر منبر آید صاحب تخت	مداوش رخصت آن سر بدست
تمنا کر از ان میر بد اختر	شدند عیاشای علم کبر
خطیب آید مجمع ترک و تار	بد و رخصت بدین شاہ حجاز
چه خواهد کرد این تہائی با	چه خواهد گفت این بیمار
نہ بشناسد بمثل من کرد	بگفتا بس کنید این گفتگورا
برارد از دل سفیانیان کرد	اگر بر منبر آید این جوان مرد
حجازی استخوان شد دل افروز	همہ گفتند با ان کفر جان
کہ خود این ناقولید بمنبر	بمانت نہ ای میرستمکر
بمنبر رفت خلایق فصاحت	بی رسوائے آن با فصاحت

خطبہ حضرت سید علی حسنین علیہ السلام

پیم منبر بر آشد د کوبار	چو بر منبر آمد شاہ بیمار
چنین فرمود آن سلطان مد	پس از توحید حق و تعال
چونامش را بجز دار فنا نیر	کہ دنیا را باهل خو بقا نیر

خطبہ حضرت سید علی حسنین علیہ السلام

خطبه سی و یکم
خطبه سید الشهدا

۱۲۵

نماند هیچ کس که را و کسی شاد	نماند تا ابد جز دا و رداد
زوال نعمتش آنی باقی است	هم چیزش فنا و خویش فنا
پس اندر زان سلطان بیا	بگفت ای شایسته شوم کرد
شناسد مرا هر کس از این	اگر نه خود کم تعریف از خویش
منم فرزند آتشاهی کجایا	بنام نامی او گشت بریا
صفا از مقدس او با صفا	منی از مستی جارش با نقاشد
منم فرزند شاه عرش بیجا	که سیرک مکان کرد بیکجا
منم فرزند آتشاهی که قرآن	و را فرمان شاه شد بفرمان
بود ابداع این شرع مبارک	از آن سلطان طه و مبارک
بود آن شاه جد من پیمبر	کز او باشد مرا ورنه افرو
دگر فرزند آتشاهم که اسلام	ز دست و تیغ او بگرفت انجا
شهنشاه دسل و جانشین	خلیفه حق امیر المؤمنین
به تیغ کین سر از ابطال اعرب	فکند آتش بر وزید و احزاب
یتیمان و فقیهان را بدو وار	پذیرا بود و غمخوار و پرستار
منم بود و قضا از همیشین	نشد شر خدا را طرף العین
ها تا کاشف کرب رسول	علی شیر خدا زوج قبول است

خطبه سجاد در مسجد

۱۷۴

نکردی کس پرستش چو کنیا	نبود ارتیع تیز او بهیجا
ز تعریف نبی و ز وصف کردار	چو بگذشت آن شهر و بخورد
فغان از جور این نسل و امت	بگریید و بفرموی جماعت
حسین آن کشته شش خدای	منم فرزندان سلطان همد
گرفتندش سر از پیکر بشیر	که اندر کربلا بجرم تقصیر
ندادندش ز کین یک عمر آب	ابا ان دشمن کاهی قوم عرب
برسم هدیه در خانه میزد	همین براس پادشاه شهید
نتیجه احمد و نسل بتولند	مر این دل خستگان آل محمد
ز غفلت جماعتی گشتند آگاه	بیان حال چون فرمود ادا
ز شهر و مسجد از کوی و برون	پاسد ناله و فریاد و شون
بیکدیگر هر کس گفتند و می	فتادی شهر شام اندر ظلم
از این رفتار و این کردار می	که و او یلا از این ظلم و از این
که اینان خارجند از دیر اسلام	بما گفت این یزید کفر فحشا
مسلمانان گرفتند ترکتان به	معاذ الله که این شاه حجاج
بخود ترسید از این شور و غوغا	یزید و سینه ای محانا
که قطع گفت کوش کن بناچار	مؤذن را بگفت آن ناله کفای

ن آمدن پیر از مسجد

۱۲۷

که رسوا کرد خود سفاکیا	ببر از گفتگو این ناتوان را
بلند اوازه گفت الله اکبر	هنادی چون مؤذن دست
بن و کے راجرا و کس نیست	چنین فرمود آن سلطان
سر در حق او الله اکبر	بزرگ است از خدا فردا
مؤذن گفت و گفت آتشاه	پیر از تکبر و از تقایل کیا
رک و پی با جمیع استخوان	شهادت میدهد روح روا
شریک از برای او ندیدم	که فردا است از خدا بی نیک
مؤذن گفت و گفت آتشاه	چون نام ناحی سلطان مختار
بود جدم من اے درد داور	همین شرا که میدانی میبر
شوی کافر بحق حق یکنا	و کر کوئی که جدم تست عا ش
چرا کشته حسین را بدلت	و کر جدم من است آتشاملت
کشان در کوچ و بازار کرد	چرا ما را اسیر و خوار کرد
بگفتا بر زمان نیست حاجت	بپاشدان بزید کفر آبت

پیر از کین سین و بر کشته حق	برون آمدن پیر از مسجد کفر مطلق
پرسید آن زمان از میر کفادر	یهود عالمی آمد نمودار

بگفتا بر زمان نیست حاجت

مکالمات زید با امام علی علیه السلام

که کرد و شام شامی را نازد	که بود این جهان ناتوانم
حسین تشنه لب جانفشانی	بگفتش کاین ندیده شادین
در وحشت و غم و احسینا	بگفتاں هود که مرد دانا
بخون عاصی کنه فرزند امیر	پیمبر بود تا آن احد بدروز
بود دین من از دین تو بهتر	چنین کاری نکرده هیچ کافر

مکالمات زید با امام علی علیه السلام

که رسوائی فرزند کشتن	چو دید آن روشیان کوفت
هی لغت کندش بے محابا	هم مردم زهر کس در هر جا
خلیفه حق اسی رحمت بر	طلب بنمود سلطان امیر
خطا گرفت و من هستم شهادت	بگفت ای سبط تشنه کامان
که کار من هم یکسر خطا بود	طلب کن هر چه میخواهی ز من
سر مطلب باشم امروز منظور	خدا جو گفت با آن از خدا
که کیم چو پدید روی سعاد	نخست از بایدم در شهادت
که باشد یاد سامر دامن	کسی باید ز مردم بر کنین
سو منر که و ما و خوانر	بر داین بیکسان و بایضا
که بردند آنچه را از ما بآب	دوم بر لشکر خود کن آشتا

مکالمات زید با امام علی علیه السلام

مکالمه با امیر

۱۲۹

که مایه از هر دم سر او
 که دران مال از خطای او بیه
 ز ملبوسا و مخصوصات دیگر
 روان بود که میرا شامامت
 سر دیگران که هستی شمشیر
 تو را مقصود از این سرگشت
 چه خواهی که یکرای ستمگر
 سران بود سر سلطان بجا
 بمن بپایان سر خدا را
 بشهر گفت ان سینه سینه دل
 نخواهم گشتت ای یکانه
 امیر کاروان در دوفعم باش
 دکر زان غارت اموال یغا
 همین مال و غارت را سر
 بفرمودش شهر بخور پرتما
 همان مخصوص هر از هر

بهال خوشتن زانقوم
 ز حقوق و دستن بج و کوشش
 بود میراث و ان دخت پیمبر
 بود در نزد این نستود امت
 بدیدار سر سلطان عشاق
 شکر بر آرزوی خویش واصل
 تو یا این سر که دوستی دیگر
 در اینجا باشد و دیگر در اینجا
 سر سلطان از پیکر خدا را
 که خود می پرورم را شوم
 روان شو و منم لکا خانه
 ز شام ایدر روان شو و منم
 که افتاده بدست لشکر یا
 عرض بدهم شمار منم
 که مالت بر تو افزون و فراوان
 که بشمیرم تو را بستان لشکر

غزوت امام اهل بیت علیهم السلام

هر آن چیزیکه شراب و قمار چنین گویند اصحاب هدایت سرسلطان دین را شاه سجده بر اهل یقین باشد مسلم که ملحق سازد آن سر را بریکر بیایان رفت چو آن ظلم و ستم	از آن کفار هر که گشت خود خداوندان اخبار و روایت گفت از دست آن بدتر نشد که کس قادر نباشد رد عالم بجز سر خدای فردا و داور شدن مولا ز بندند آن را
---	---

غزوت امام همام را اهل بیت که امر بسو اهل بیت

نمود آن خسر و با فروغ همد زیاران هر که بخواهد خیر کشید آن خسر ملک هدایت بهر اهی آن جمع پریشان بشیر بن خرامش بود همراه چو قدس راه پیو آن سر راه بگفت ای سرور و لا را یکی راه عراق قفسه ساز است کدامین راه را ای شایسته	ز شهر شام سویش آب آهنگ مهیای جمل اسباب فرستد بسو تختگاه خویش را برون از شام آمد صبح ایمان که باشد رهنمای صاحب راه دلیل راه با آن سر آینه در این صحرا و ره باشد نایاب یکدیگر روان سو حجرات روان هستی که من باشم قلاو
---	---

از شهر شام سویش آب آهنگ

رسید اهل بیت بر زمین کربلا

۱۳۱

بگفتا بادلیل ای در هشتاد
کربلا شد خون آبگاه شایسته
از انجاسو آندشت بل با در
بدشت کربلا کردید حاضر
بدا و ل زائران تربت پاک
بجای آورد و این حج اکبر
طواف کعبه گشتند غارن
بدشت کربلا زد بید قاه
شدند از پهنه هامو نمودار
بپا کردند اندم بهر ماست
که قبر تشنگان کوفند سیر
بروز روشن و در شام نادر
همه پروانه ان شمع گشتند
باه و فاله بودند هم آوا
هم آن خیمه ها کردند ازجا

رسید اهل بیت رسالت بر زمین کربلا

چو این بشنید ز خسته کار
بیرمارا سو آندشت بافر
روان شد کاروان غم کربلا
در آن هنگام و آن ایام جا
بطوف مرقدان جسم صاف
بدست احرام بر آن نیل اختر
تنی چندش همه زاله اش
بروز از بعین قتل آتشاه
بنا که کاروان آل اطهار
سرد قها هر در و آد غم
چنان میرنجند از دیدگان
زاعرابه کوفند و نزدیک
همه ناله با آن جمع گشتند
دور و چند بود انداخته
بامر سرور دنیا و عقبه

وَرَوَاهُ بِلَيْتٍ سَنَدٍ

۱۳۲

وَرَوَاهُ بِلَيْتٍ سَنَدٍ

<p>وَأَزَانِجَا سُوْثِيْرِيَارِ بَسْتَنَدِ پُرَا زَغَمِ سَيْنِدَا افغان وَا نَهْتَهَا كَرِيْلَشَانِ پَرِيْلَاوُوْ</p>	<p>دَلَا فَاكِ كِيَانِ زَايِنْدِ كُفَسْتَنَدِ نَشْتَنَدَا لَطَهْ دَرِ عَمَارِي بَرَايِشَانِ هَرِ زَمَانِي كَرِيْلَاوُوْ</p>
<p>وَوُورِ مَوَكِبَا مَامَرُ هَمَامَرُ اَهْلِي دِيْتِ كَرَامَتِ عَلِيهِمُ اَلَا فَا لَتَحِيَّتُ وَ الشَّاهِدُ مَلِكُ طَيْبَةٍ</p>	<p>بِهِي مِيوَدَنَدِي رَا كَاهِ وَسِيَا حَرَمِ رَا شَدِي عِيَا بَرِ شَرِ كَشُوْ بَدِي اَهْلِ حَرَمِ رَا سَحْتِ شَكَلِ نَشْتَنَدَا جَدِ خُوْشِيَا حُدِ</p>
<p>سَوِيْ مَلِكِ حِجَازِ اَنْ شَكْرَاهُ چَوِيْدَا كَشْتِ رَاهِ ثِيْرِيَانِيُوْ وِرُوْدِ شَهْرِيَانِ بَنَكَا مُتَرُ چَوِيْدِيْدَانِ دَخْتِرِ سُلْطَانِيَا عَتَابِ آمِيْرِ كَفْتَانِ قِيَانِيَا مَدِيْنَتِ خِيْلَانَا لَاتَقْبِيلِيْنَا نَحْرَجَا مِنْكَ يَا اَهْلِيْلِي حِجَا غَلَامَانِ هَلَزِ سُلْطَانِيَا دَلِيْلِ رِهْ بَشِيْرَانِ نِيْلِيْنِ بَدُوْ فَرْمُوْدَانِ سُلْطَانِيَا پَدِيْرِ بُوْدِيَكِي پَاكِزِ كُوْ</p>	<p>پُرَا زَغَمِ سَيْنِدَا شَهْرِ مَدِيْنِي قَبَا لِحَسْرَتِ وَا لَاهِرِ زَخِيَا رَجَعْنَا لَارِجَالِ وَا لَبْنِيَا بِيَا كَرِيْدَنَدِ خَرَا هِي دَرِ رَا نِجَا كَرِيْبُوْدَانْدِي رَا كَبِ رُوْدِيْنِ كَرِيْبَا شَدِي مَرَا پِيْدَا وَا مَعَاوِيَا بَشَرَا نَدِي سَخْنِ سَخْنِ وَا سَخْنِ</p>

وَرُوْیِ اَهْلِ بَدِیْتِ مَدَن

۱۳۳

تو را خود بصره باشد اندر
 بگفت آری فدایت جان عالم
 پس آنکه گفت شاه پُرآورد
 خبرده ای دلیل راه بهما
 بشیر از امر آن سلطان بخود
 شد اندر شهر و کرد این شهر
 بگفت ای پیروان دین احمد
 شمی بگذشت از این دار کا
 خدیوی شد اکنون از باب کا
 ابا ان تشنه کای آن شده
 هم ایدر نایب جو شاه سبکا
 برون شهر آن سلطان عالم
 شتابید این زمانه سوختن
 چو این گفت این بشر نیست
 چنان شد شهر بر آتش سوز
 زن و مرد آن زمان با ناله

توانی رشته کردن نظم اشعار
 مرا خود شاعر باشد مسلم
 روان شو و فریب ایچو
 از ان غوغا که آمد بر شما
 برانگیرید اسببستین زود
 بزدان پرده دل سخت فیرام
 شهید تیغ کین شد شامیر
 که تلخ آمد پس از او زند کا
 که جایش بود دوش شاه لولا
 براه دین جلد خویش سرداد
 امیر دین خدیو حمله عبا
 زده از هر خود هر گام ماتم
 بر بینید آن شر و چشم بر آتش
 زیر ب شد با غوغا محشر
 که محشر را عیاد دیدن آن روز
 شتابیدند یکسر سوار شاه

شهری دیدند سر پیا پوزانم	ز اندوهش حجابی پر زمانم
چو دیدان شاه اصحاب و یاران	ز پیران و جوانان مرد و زنان
شدان کرسی نشین عرش و نوا	بکریم اندازن رخسار محض
سپاس آورد خلاق زور و	درودی گفت جد خویش را
حدیث کرد باز و کوفه و شام	هم آن قصه ها مختل انجام
ز سر تابن خداوند شفاعت	بیان فرمود بهر آنجاعت
فتادند آن همه خال و پایش	باشک الوده گفتند شایش
شدان گفتار شاه دل پر از غم	فغان مرد و زن بر سر رخ اعظم
وز آنجا خضر ملک جلالت	روان شد سگودرگاه رستا
نماز آورد قبله افسر و جان را	سلام گفت شاه کن فکان را
پس از جور و ستمها که بود	بجد خویش بلیک بر شمر که
بنمزل شد روان آفتاب بداد	غلامدار پدید بود چهل سال
ابن یعقوب آل احمد پاک	همه دبت الحزن شد صبح خاک
دل از این داشت باس کن شوی را	که پادایان نیست این بیخ و جوی را
هزاران شکر خلاق جهان را	که کویا کرد این الکن زبان را
رسید این غم قزاق قبر تمام	بمعراج محبت کرد مش نام

خاتمه معراج المحب

۱۳۵

بمحرر آرزو باشد همین
که باشد این کتاب از زمین

بوضعی منیر واقفان اخبار و آثار اهل بیت عصمت و
شایعین شاه ولایت سلام الله علیه پوشید و پنهان
مبای که اندر مدته ممتد مکرر خاطر را شسته کما این
کتاب معراج المحب که در روش نور هدایت و روش
خواجه کوی سفت از هم فراموشی را بر بوی طبع شایع
تا آنکه در این ایام کربلایی اول سنه ۱۳۱۷ هجری است
موفق شده و چون بالقطع والیقین میداند که سید
نجاتم هستان روی وجد مترنم باین ابسیا

الحمد لله اسیان را	کاختر بدر آمد از و بال
این بخت نبود هیچ روز	وین کل شکفت هیچ سال
در طبع مرآت شهیدان	چون میر زمانه نامداد
و انا العبد المقتدر لله الغنی بالله المالی اقل أبناء	

الحاج شیخ علی محمد

مطبوعات الجريدة

۱۳۶

موجوده در نزد آقای حاجی شیخ علی محمد آقاي حایری
ساکن بمبئی محلہ چوپان کلمہ کس طالب بود باشد طلبا

رجال الشیخ ابو عمر و اکثره

رجال الشیخ ابو العباس النجاشی

غرفة المعجزات

الدعوى الحسينية الى مواهب الله السنية في اثبات

استحباب لبقاء لسيّد الشهداء ع على مذاق العامة

مقابله طالب لابن شهر آشوب المازندراني

شرح تجريد المسئلة بكشف المراد للعلامة المحلّي

ديوان سيّد حيدر حلاوي

ينابيع الموتى في مودّ ذى القربى الشیخ سليمان

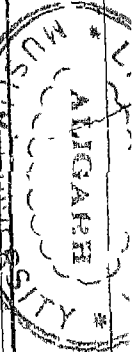
الحنفي البلخي

ناسخ التواريخ شرح حالات حضرت سيّد الشهداء

هي هراتين في احاديث القدسيّة

المجتبة في الادعية للسيّد ابن طاووس

هرة الجاني بقلعه الفلّاح احمد بن محمد الحلي

LYTTON LIBRARY, ALIGARH.

२९२

DATE SLIP

१९१५/१२/२०

This book may be kept

FOURTEEN DAYS

A fine of **one anna** will be charged for
each day the book is kept over time.

२२१२

1492

Δ 91501/ΝΑ

19/50/170

~~22~~

ج ۱۰۰

[illegible]